

Sadržaj

I. *Zakonodavni akti*

UREDBE

- ★ Uredba (EU) 2018/956 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. lipnja 2018. o praćenju emisija CO₂ i potrošnje goriva novih teških vozila i o izvješćivanju o tim dvama parametrima ⁽¹⁾ ... 1

DIREKTIVE

- ★ Direktiva (EU) 2018/957 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. lipnja 2018. o izmjeni Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga ⁽¹⁾ 16
- ★ Direktiva (EU) 2018/958 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. lipnja 2018. o ispitivanju proporcionalnosti prije donošenja novih propisa kojima se reguliraju profesije 25

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2018/956 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 28. lipnja 2018.

o praćenju emisija CO₂ i potrošnje goriva novih teških vozila i o izvješćivanju o tim dvama parametrima

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Europsko vijeće u zaključcima od 23. i 24. listopada 2014. o okviru klimatske i energetske politike za 2030., te ponovno na sastanku Europskog vijeća od 17. i 18. ožujka 2016. potvrdilo je obvezujući cilj domaćeg smanjenja emisija stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu do 2030. za najmanje 40 % u odnosu na 1990.
- (2) Zaključcima Europskog vijeća od 23. i 24. listopada 2014. predviđeno je da bi Unija taj treba ostvariti zajednički na troškovno najučinkovitiji način, pri čemu bi smanjenja do 2030. u odnosu na 2005. u sektorima u sustavu trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije („EU-ETS“) iznosila 43 %, a u sektorima izvan EU-ETS-a 30 %. Pariškim sporazumom ⁽³⁾ utvrđuje se, među ostalim, dugoročni cilj u skladu s nastojanjima da se povećanje globalne prosječne temperature zadrži na razini koja je znatno niža od 2 °C razine u predindustrijskom razdoblju te da se ulažu naporu u njegovo zadržavanje na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju. Potrebno je da sve države članice sudjeluju u tim naporima i da svi sektori gospodarstva, uključujući prometni sektor, doprinesu postizanju smanjenja emisije o kojem se usuglasilo Europsko vijeće i ispunjenju dugoročnih ciljeva Pariškog sporazuma.
- (3) U Komisijinoj Europskoj strategiji iz 2016. za mobilnost s niskom razinom emisije utvrđuje se cilj u skladu s kojim će do sredine stoljeća emisije stakleničkih plinova iz prometa morati biti barem 60 % niže nego u 1990. s tendencijom pada na nultu vrijednost.
- (4) Kako bi se postigao taj cilj, prikladno je razmotriti niz različitih mjera. Uz utvrđivanje standarda za emisije CO₂ za teška vozila, osobito kamiona i autobusa, te mjere mogle bi obuhvaćati druga djelovanja kojima se doprinosi poboljšanju učinkovitosti i smanjenju emisija CO₂ teških vozila, kao što su optimizacija opterećenja, vožnja u konvoju, osposobljavanje vozača, upotreba alternativnih goriva, mehanizmi obnove voznog parka, gume s niskim otporom kotrljanja, smanjenje zastoja i ulaganja u održavanje infrastrukture.

⁽¹⁾ SL C 81, 2.3.2018., str. 95.

⁽²⁾ ² Stajalište Europskog parlamenta od 12. lipnja 2018. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 21. lipnja 2018.

⁽³⁾ Pariški sporazum (SL L 282, 19.10.2016., str. 4.).

- (5) Emisije stakleničkih plinova iz teških vozila trenutačno predstavljaju oko četvrtine emisija u cestovnom prometu u Uniji, a ako se ne poduzmu dodatne mjere, očekuje se da će se između 2010. i 2030. povećati za 10 %, a između 2010. i 2050. za 17 %. Kako bi se doprinijelo potrebnom smanjivanju emisija u sektoru prometa, potrebno je uvesti djelotvorne mjere za ograničavanje emisija iz teških vozila.
- (6) Komisija je 2014. u svojoj komunikaciji o Strategiji smanjenja potrošnje goriva i emisija CO₂ kod teških teretnih vozila navela da je preduvjet za uvođenje takvih mjera regulirani postupak za određivanje emisija CO₂ i potrošnje goriva.
- (7) U Uredbi (EZ) br. 595/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ predviđen je okvir za utvrđivanje takvog reguliranog postupka. Mjerenja provedena u skladu s tim postupkom pružit će robusne i usporedive podatke o emisijama CO₂ i potrošnji goriva pojedinačnih teških vozila za znatan dio voznog parka teških vozila u Uniji. Kupac određenog teškog vozila i njegova država članica registracije imat će pristup tim podacima, čime će se djelomično riješiti pitanje neraspodivnosti podataka.
- (8) Prijevoznačka poduzeća u velikoj su mjeri mala i srednja poduzeća. Povrh toga, još nemaju pristup standardiziranim informacijama koje bi im pomogle u procjeni tehnologija za učinkovitu uporabu goriva ili u usporedbi teških vozila kako bi donosili odluke o kupnji na temelju najkvalitetnijih informacija smanjujući time svoje troškove za gorivo, koji čine više od četvrtine njihovih operativnih troškova.
- (9) Informacije o učinkovitosti teških vozila kad je riječ o emisijama CO₂ i potrošnji goriva trebale bi biti javno dostupne kako bi se svim korisnicima vozila omogućilo donošenje odluka o kupnji utemeljenih na kvalitetnim informacijama te osigurala visoka razina transparentnosti. Svi proizvođači teških vozila moći će usporediti učinkovitost svojih vozila s onima drugih proizvođača. Time će se povećati poticaji za inovacije i potaknuti razvoj energetski učinkovitijih teških vozila, povećavajući time konkurentnost. Te će informacije biti solidan temelj oblikovateljima politika na razini Unije i država članica kako bi mogli razvijati politike za promicanje veće upotrebe energetski učinkovitih teških vozila.
- (10) Kako bi se dobilo potpune podatke o konfiguraciji voznog parka teških vozila u Uniji, njegovu razvoju tijekom vremena i potencijalnom utjecaju na emisije CO₂, uputno je da nadležna tijela država članica prate podatke o registraciji svih novih teških vozila i svih novih prikolica, uključujući podatke o pogonskim sustavima i relevantnoj nadogradnji te o njima izvješćuju Komisiju.
- (11) Stoga je prikladno da proizvođači teških vozila prate emisije CO₂ i vrijednosti potrošnje goriva utvrđene za svako od novih teških vozila te o njima izvješćuju Komisiju u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2017/2400 ⁽²⁾.
- (12) Dostupnost podataka o emisijama CO₂ i potrošnji goriva za različite kategorije teških vozila ovisi o tome kad će te kategorije biti obuhvaćene Uredbom Komisije (EU) 2017/2400. Kako bi se pružila jasnoća i pravna sigurnost u vezi s praćenjem i izvješćivanjem na koje su proizvođači obvezani, ovom Uredbom trebalo bi se utvrditi početne godine za praćenje svih kategorija teških vozila koje su njome obuhvaćene i izvješćivanje o njima. Na temelju Uredbe (EU) 2017/2400, podaci će biti dostupni za dio novih teških vozila koja su registrirana u 2019. Počevši od te godine od proizvođača bi se trebalo zahtijevati da prate tehničke podatke u vezi s tim vozilima i izvješćuju o tome. Podaci za druge kategorije teških vozila i skupine teških vozila postat će dostupni tek kasnije. Trebalo bi odrediti razuman vremenski okvir za utvrđivanje početnih godina za praćenje podataka za te kategorije vozila i skupine vozila te izvješćivanje o njima. S obzirom na tehničku složenost razvoja postupaka za utvrđivanje emisija CO₂ i potrošnje goriva preostalih kategorija teških vozila i skupina teških vozila rok bi se trebalo odrediti na sedam godina nakon stupanja na snagu ove Uredbe.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 595/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o homologaciji motornih vozila i motora s obzirom na emisije iz teških vozila (Euro VI) i o pristupu informacijama za popravak i održavanje vozila i izmjenama Uredbe (EZ) br. 715/2007 i Direktive 2007/46/EZ i stavljanju izvan snage direktiva 80/1269/EEZ, 2005/55/EZ i 2005/78/EZ (SL L 188, 18.7.2009., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba Komisije (EU) 2017/2400 od 12. prosinca 2017. o provedbi Uredbe (EZ) br. 595/2009 Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na utvrđivanje emisija CO₂ i potrošnje goriva teških vozila te o izmjeni Direktive 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Komisije (EU) br. 582/2011 (SL L 349, 29.12.2017., str. 1.).

- (13) U javnom je interesu da se tehnički podaci koji su neophodni za određivanje emisija CO₂ i potrošnje goriva teških vozila aktivno pružaju na raspolaganje javnosti kako bi se povećala transparentnost kad je riječ o specifikacijama teških vozila i povezanom učinkovitosti te kako bi se poticalo tržišno natjecanje među proizvođačima. Podaci koji su osjetljive naravi zbog zaštite osobnih podataka i poštenog tržišnog natjecanja ne bi se trebali objavljivati. Određeni podaci u vezi s aerodinamičkom učinkovitošću teških vozila trebali bi se staviti na raspolaganje javnosti u obliku raspona kako bi se uzela u obzir razmatranja o poštenom tržišnom natjecanju. Dostavljeni podaci trebali bi biti lako dostupni javnosti i besplatni. Ovom Uredbom ne dovode se u pitanja daljnja prava javnog pristupa informacijama o okolišu, među ostalim u skladu s Uredbom (EU) br. 1367/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (14) Važno je da sustav praćenja i izvješćivanja bude jednostavan za upotrebu svim prijevoznicima, neovisno o njihovoj veličini i resursima. Isto tako, važno je da Komisija aktivno promiče takav sustav kako bi se zajamčio njegov konkretan učinak na taj sektor i kako bi se povećala osviještenost o dostupnosti dostavljenih podataka.
- (15) Komisijina analiza podataka koje su dostavile države članice i proizvođači za prethodnu kalendarsku godinu trebala bi biti predstavljena javnosti tako da u njoj jasno iznesena učinkovitost voznog parka teških vozila Unije i svake države članice, kao i svakog proizvođača. Njome bi se trebala omogućiti usporedivost unutar i između voznih parkova u pogledu prosječne potrošnje goriva i emisija CO₂ za svaku skupinu teških vozila putem profila misije.
- (16) Neophodno je da vrijednosti emisije CO₂ i potrošnje goriva određene u skladu s Uredbom (EU) 2017/2400 ispravno odražavaju učinkovitost teških vozila. Tom se Uredbom stoga utvrđuju odredbe za provjeru i osiguravanje sukladnosti upotrebe simulacijskog alata i i sukladnost karakteristika relevantnih sastavnih dijelova, zasebnih tehničkih jedinica i sustava povezanih s emisijama CO₂ i potrošnjom goriva. Taj postupak provjere trebao bi uključivati ispitivanje na cesti. Novim okvirom homologacije kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ pruža se način osiguravanja toga da u slučaju odstupanja proizvođač donosi popravne mjere te da u slučaju nesukladnosti Komisija može nametnuti administrativne novčane kazne. Tim novim okvirom također se prepoznaje važnost toga da se trećim stranama dopusti nezavisno ispitivanje vozila i pristup potrebnim podacima. Komisija bi trebala pratiti rezultate takvih provjera i uključiti analizu tih rezultata u svoje godišnje izvješće.
- (17) Važno je osigurati da podaci koje se prati i o kojima se izvješćuje budu potpuni i pouzdani. Komisija bi stoga trebala moći provjeriti i po potrebi ispraviti konačne podatke. Zahtjevi za praćenje stoga bi trebali propisivati parametre s pomoću kojih se podaci mogu na odgovarajući način pratiti i provjeravati.
- (18) Komisija bi trebala imati mogućnost izricanja administrativne novčane kazne kada zaključi da podaci koje su dostavili proizvođači odstupaju od podataka zabilježenih u okviru Uredbe (EZ) br. 595/2009, i osobito skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 582/2011 ⁽³⁾ i Uredbom (EU) 2017/2400 ili kada proizvođač ne dostavi potrebne podatke u zadanom roku. Te bi kazne trebale biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.
- (19) Na temelju iskustva stečenog praćenjem emisija CO₂ i izvješćivanjem o njima u skladu s Uredbom (EZ) br. 443/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ za nove osobne automobile i Uredbom (EU) br. 510/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ za nova laka gospodarska vozila, uputno je Europskoj agenciji za okoliš povjeriti

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1367/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o primjeni odredaba Aarhuške konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša na institucije i tijela Zajednice (SL L 264, 25.9.2006., str. 13.).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o homologaciji i nadzoru tržišta motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila, o izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2007 i (EZ) br. 595/2009 te o stavljanju izvan snage Direktive 2007/46/EZ (SL L 151, 14.6.2018., str. 1.).

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) br. 582/2011 od 25. svibnja 2011. o provedbi i izmjeni Uredbe (EZ) br. 595/2009 Europskog parlamenta i Vijeća s obzirom na emisiju iz teških vozila (Euro VI.) i izmjeni priloga I. i III. Direktivi 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća Tekst značajan za EGP (SL L 167, 25.6.2011., str. 1.).

⁽⁴⁾ Uredba (EZ) br. 443/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nove osobne automobile u okviru integriranog pristupa Zajednice smanjenju emisija CO₂ iz lakih vozila (SL L 140, 5.6.2009., str. 1.).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 510/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2011. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nova laka gospodarska vozila kao dio integriranog pristupa Unije s ciljem smanjivanja emisija CO₂ iz osobnih i lakih gospodarskih vozila (SL L 145, 31.5.2011., str. 1.).

odgovornost za razmjenu tih podataka s nadležnim tijelima država članica i proizvođačima te za upravljanje konačnom bazom podataka u ime Komisije. Također je uputno uskladiti procedure za praćenje i izvješćivanje za teška vozila s već postojećim procedurama za laka vozila koliko god je moguće.

- (20) Kako bi se osiguralo jedinstvene uvjete za provedbu odredbi ove Uredbe u pogledu provjeravanja i ispravljanja podataka koji se prate, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (21) Kako bi se osiguralo da zahtjevi koji se odnose na podatke i postupke praćenja i izvješćivanja i dalje tijekom vremena budu relevantni za procjenjivanje doprinosa voznog parka teških vozila emisijama CO₂ kako bi se osigurala dostupnost podataka o novim i naprednim tehnologijama za smanjenje emisija CO₂ i o rezultatima provjere tijekom stvarne vožnje te kako bi se osiguralo da rasponi vrijednosti otpora zraka i dalje budu relevantni u svrhe informiranja i usporedivosti te kako bi se dopunile odredbe o administrativnim novčanim kaznama, ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije trebalo bi delegirati Komisiji u pogledu dopunjavanja početnih godina za praćenje obuhvaćenih kategorija teških vozila i izvješćivanje o njima, izmjene zahtjeva u vezi s podacima i postupka praćenja i izvješćivanja iznesenog u prilogima ovoj Uredbi, utvrđivanja podataka koje trebaju dostaviti države članice za praćenje rezultata ispitivanja za provjeru sukladnosti tijekom vožnje, izmjene raspona vrijednosti otpora zraka te definiranja kriterija, izračuna i metode naplate administrativnih novčanih kazni izrečenih proizvođačima. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva 13. travnja 2016. ⁽²⁾. Konkretno, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće moraju primati sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci moraju sustavno imati pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (22) Budući da države članice ne mogu dostatno ispuniti ciljeve ove Uredbe, a to su praćenje emisija CO₂ i potrošnje goriva novih teških vozila u Uniji i izvješćivanje o tim dvama parametrima, i da je te ciljeve zbog opsega i učinaka predloženih mjera lakše ispuniti na razini Unije, Unija može donositi mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju zahtjevi za praćenje emisija CO₂ i potrošnje goriva novih teških vozila u Uniji i za izvješćivanje o tim dvama parametrima.

Članak 2.

Područje primjene

Ova se Uredba odnosi na obvezu država članica i proizvođača teških vozila u pogledu praćenja podataka o novim teškim vozilima i izvješćivanja o njima.

Primjenjuje se na sljedeće kategorije vozila:

- (a) vozila kategorija M₁, M₂, N₁ i N₂ referentne mase koja prelazi 2 610 kg i koja nisu obuhvaćena Uredbom (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ i sva vozila kategorija M₃ i N₃;
- (b) vozila kategorija O₃ i O₄.

Za potrebe ove Uredbe ta se vozila nazivaju teškim vozilima.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽²⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2007. o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) i pristupu podacima za popravke i održavanje vozila (SL L 171, 29.6.2007., str. 1.).

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije iz Direktive 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i Uredbe (EZ) br. 595/2009.

Članak 4.

Praćenje i izvješćivanje od strane država članica

1. S početkom od 1. siječnja 2019. te za svaku sljedeću kalendarsku godinu države članice prate podatke utvrđene u dijelu A Priloga I. u vezi s novim teškim vozilima registriranim prvi put u Uniji.

Do 28. veljače svake godine, počevši od 2020., nadležna tijela država članica izvješćuju Komisiju o tim podacima u skladu s postupkom izvješćivanja iz Priloga II.

Podaci koji se odnose na nova teška vozila koja su prethodno bila registrirana izvan Unije ne prate se niti se o njima izvješćuje, osim ako je ta registracija obavljena manje od tri mjeseca prije registracije u Uniji.

2. Nadležna tijela koja su odgovorna za praćenje podataka i izvješćivanje o njima u skladu s ovom Uredbom tijela su koja su imenovala države članice u skladu s člankom 8. stavkom 7. Uredbe (EZ) br. 443/2009.

Članak 5.

Praćenje i izvješćivanje od strane proizvođača

1. Počevši od početnih godina utvrđenih u točki 1. dijela B Priloga I. proizvođači teških vozila dužni su pratiti, na osnovi kalendarske godine, podatke utvrđene u točki 2. dijela B Priloga I. za svako novo teško vozilo.

Do 28. veljače svake godine, počevši od početnih godina utvrđenih u točki 1. dijela B Priloga I., proizvođači teških vozila u skladu s postupkom izvješćivanja navedenim u Prilogu II. izvješćuju Komisiju o tim podacima za svako novo teško vozilo čiji je datum simulacije u prethodnoj kalendarskoj godini.

Datum simulacije datum je o kojem je izviješteno u skladu s unosom br. 71 u točki 2. dijela B Priloga I.

2. Svaki proizvođač mora imenovati kontaktnu točku za svrhe izvješćivanja o podacima u skladu s ovom Uredbom.

Članak 6.

Središnji registar za podatke o teškim vozilima

1. Komisija vodi središnji registar za podatke o teškim vozilima („registar“) o kojima se izvješćuje u skladu s člancima 4. i 5.

Registar je javno dostupan uz iznimku unosa (a) navedenog u dijelu A Priloga I. i unosa br. 1, 24, 25, 32, 33, 39 i 40 navedenih u točki 2. dijela B Priloga I. Što se tiče unosa br. 23 utvrđenog u točki 2. dijela B Priloga I., vrijednost je javno dostupna u obliku raspona kako je određen u dijelu C Priloga I.

2. Registrom u ime Komisije upravlja Europska agencija za okoliš.

Članak 7.

Praćenje rezultata provjere tijekom stvarne vožnje

1. Komisija prati, ako su dostupni, rezultate ispitivanja za provjeru sukladnosti tijekom vožnje provedenih u okviru Uredbe (EZ) br. 595/2009 radi provjere emisija CO₂ i potrošnje goriva novih teških vozila.

2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 13. radi dopune ove Uredbe određivanjem podataka koje trebaju dostaviti nadležna tijela država članica u svrhe stavka 1. ovog članka.

⁽¹⁾ Direktiva 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. rujna 2007. o uspostavi okvira za homologaciju motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila (Okvirna direktiva) (SL L 263, 9.10.2007., str. 1.).

*Članak 8.***Kvaliteta podataka**

1. Nadležna tijela i proizvođači odgovorni su za ispravnost i kvalitetu podataka koje dostavljaju u skladu s člancima 4. i 5. O svim primijećenim pogreškama u dostavljenim podacima oni bez odlaganja izvješćuju Komisiju.
2. Komisija sama provjerava kvalitetu dostavljenih podataka u skladu s člancima 4. i 5.
3. Ako Komisija zaprimi obavijest o pogreškama u podacima ili utvrdi, na temelju vlastite provjere, nepodudarnosti u skupu podataka, ona prema potrebi poduzima potrebne mjere za ispravljanje podataka koji su objavljeni u registru iz članka 6.
4. Komisija može provedbenim aktima odrediti mjere za provjeru i ispravljanje podataka iz ovog članka stavaka 2. i 3. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 12.

*Članak 9.***Administrativne novčane kazne**

1. Komisija može izreći administrativnu novčanu kaznu u svakom od sljedećih slučajeva:
 - (a) ako utvrdi da podaci koje je dostavio proizvođač u skladu s člankom 5. ove Uredbe odstupaju od podataka iz proizvođačeve evidencijske datoteke ili certifikata o homologaciji motora izdanog u okviru Uredbe (EZ) br. 595/2009 te je odstupanje namjerno ili uzrokovano teškim nemarom;
 - (b) ako podaci nisu poslani u roku primjenjivom u skladu s člankom 5. stavkom 1. i odgađanje se ne može opravdati.

Komisija se u svrhu provjere podataka iz točke (a) savjetuje s relevantnim homologacijskim tijelima.

Administrativne novčane kazne učinkovite su, proporcionalne i odvraćajući te ne prelaze 30 000 eura po teškom vozilu na koje se odnose podaci koji odstupaju ili zakašnjeli podaci iz točaka (a) i (b).

2. Komisija na temelju načela iz stavka 3. ovog članka donosi delegirane akte u skladu s člankom 13. kako bi dopunila ovu Uredbu radi utvrđivanja postupka i metoda za izračun te naplatu administrativnih novčanih kazni iz stavka 1. ovog članka.
3. Delegiranim aktima iz stavka 2. poštuju se sljedeća načela:
 - (a) u postupku koji utvrdi Komisija poštuje se pravo na dobru upravu, a osobito pravo na saslušanje i pravo na pristup dosjeu, uz istodobno poštovanje legitimnih interesa povjerljivosti te komercijalne tajne;
 - (b) pri izračunu odgovarajuće administrativne novčane kazne Komisija se rukovodi načelima učinkovitosti, proporcionalnosti i odvraćanja, uzimajući u obzir, kada je to relevantno, ozbiljnost i učinke odstupanja ili odlaganja, broj teških vozila na koje se odnose podaci koji odstupaju ili koji su zakašnjeli, dobru vjeru proizvođača, stupanj revnosti i suradnje proizvođača, ponavljanje, učestalost ili trajanje odstupanja ili odlaganja, kao i prethodne sankcije izrečene istom proizvođaču;
 - (c) administrativne novčane kazne naplaćuju se bez nepotrebne odgode utvrđivanjem rokova za plaćanje i, prema potrebi, uključivanjem mogućnosti raspodjele uplata na nekoliko obroka i faza.
4. Sredstva prikupljena naplatom administrativnih novčanih kazni smatraju se prihodima općeg proračuna Unije.

*Članak 10.***Izvješće**

1. Do 31. listopada svake godine Komisija objavljuje godišnje izvješće sa svojom analizom podataka koje su dostavile države članice i proizvođači za prethodnu kalendarsku godinu.

2. U izvješću se barem navodi učinkovitost voznog parka teških vozila Unije kao i onog svake pojedinačne države članice i pojedinačnog proizvođača u pogledu prosječne potrošnje goriva i emisija CO₂ za svaku skupinu teških vozila u odnosu na profil misije, opterećenje i kombinaciju goriva. Komisija također uzima u obzir podatke, ako su dostupni, o uvođenju novih i naprednih tehnologija za smanjenje emisija CO₂, kao i alternativnih pogonskih sustava. Usto uključuje i analizu rezultata provjere tijekom stvarne vožnje kako se prati u skladu s člankom 7., ako su dostupni.

3. Komisija tu analizu priprema uz pomoć Europske agencije za okoliš.

Članak 11.

Izmjena priloga

1. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 13. s ciljem izmjene Priloga I. radi:

- (a) ažuriranja ili prilagođavanja zahtjeva u vezi s podacima utvrđenima u dijelu A i dijelu B Priloga I., ako se to smatra potrebnim za pružanje temeljite analize u skladu s člankom 10.;
- (b) dopunjavanja početnih godina u točki 1. dijela B. Priloga I.;
- (c) ažuriranja ili prilagođavanja raspona utvrđenih u dijelu C Priloga I. kako bi se uzele u obzir promjene u dizajnu teških vozila i osiguralo da su ti rasponi i dalje relevantni u svrhe informiranja i usporedivosti;
- (d) prilagođavanja postupka praćenja i izvješćivanja određenog u Prilogu II. kako bi se uzelo u obzir iskustvo stečeno provedbom ove Uredbe.

2. Delegirani akti iz stavka 1. točke (b) donose se do 30. srpnja 2025.

Članak 12.

Postupak Odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za klimatske promjene osnovan Uredbom (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾. Navedeni Odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 13.

Izvršavanje delegiranih ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 7. stavka 2., članka 9. stavka 2. i članka 11. stavka 1. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od sedam godina od 29. srpnja 2018. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od sedam godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednako trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 7. stavka 2., članka 9. stavka 2. i članka 11. stavka 1. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016..
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i za izvješćivanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnoj razini i razini Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ (SL L 165, 18.6.2013., str. 13.).

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 7. stavka 2., članka 9. stavka 2. i članka 11. stavka 1. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 14.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 28. lipnja 2018.

Za Europski parlament

Predsjednik

A. TAJANI

Za Vijeće

Predsjednica

L. PAVLOVA

PRILOG I.

Pravila o podacima koje treba pratiti i o kojima treba izvješćivati

DIO A: PODACI KOJE TREBAJU PRATITI I O KOJIMA TREBAJU IZVJEŠĆIVATI DRŽAVE ČLANICE:

- (a) identifikacijski brojevi vozila za sva nova teška vozila, kako je navedeno u članku 2. drugom stavku točkama (a) i (b), koja su registrirana na državnom području te države članice;
- (b) ime proizvođača;
- (c) marka (trgovačko ime proizvođača);
- (d) kôd nadogradnje kako je naveden u unosu br. 38. certifikata o sukladnosti, ako je dostupan;
- (e) u slučaju teških vozila iz članka 2. drugog stavka točke (a), informacije o pogonskom sustavu iz unosa br. 23., 23.1. i 26. certifikata o sukladnosti.

DIO B: PODACI KOJE TREBAJU PRATITI I O KOJIMA TREBAJU IZVJEŠĆIVATI PROIZVOĐAČI TEŠKIH VOZILA

1. Početne godine za praćenje podataka za kategorije teških vozila iz članka 2. drugog stavka točaka (a) i (b) i izvješćivanje o njima:

Kategorija teških vozila	Skupina vozila u kategoriji vozila (kako je navedeno u Prilogu I. Uredbi (EU) 2017/2400)	Početna godina Praćenje	Početna godina Izvješćivanje
N ₁	—	—	—
N ₂	1 i 2	2020.	2021.
N ₃	3	2020.	2021.
	4, 5, 9 i 10;	2019.	2020.
	11, 12 i 16	2020.	2021.
M ₁	—	—	—
M ₂	—	—	—
M ₃	—	—	—
O ₃	—	—	—
O ₄	—	—	—

2. Podaci koje treba pratiti i o kojima treba izvješćivati:

Br.	Parametri koji se prate	Izvor dio I. Priloga IV. Uredbi (EU) 2017/2400, osim ako nije drugačije određeno	Opis
1	Identifikacijski broj vozila (VIN)	1.1.3	Identifikacijske oznake vozila i sastavnih dijelova
2	Certifikacijski broj motora	1.2.2	
3	Certifikacijski broj CdxA ⁽¹⁾ (ako je primjenjivo)	1.8.3	
4	Certifikacijski broj mjenjača	1.3.2	
5	Certifikacijski broj osovine	1.6.2	
6	Certifikacijski broj gume, 1. osovina	1.9.2	
7	Certifikacijski broj gume, 2. osovina	1.9.6	
8	Certifikacijski broj gume, 3. osovina	1.9.10	
9	Certifikacijski broj gume, 4. osovina	1.9.14	

Br.	Parametri koji se prate	Izvor dio I. Priloga IV. Uredbi (EU) 2017/2400, osim ako nije drugačije određeno	Opis
10	Kategorija vozila (N_1 , N_2 , N_3 , M_1 , M_2 , M_3)	1.1.4	Klasifikacija vozila
11	Osovinska konfiguracija	1.1.5	
12	Maksimalna bruto masa vozila (t)	1.1.6	
13	Skupina vozila	1.1.7	
14	Ime i adresa proizvođača	1.1.1	Specifikacije vozila i šasije
15	Marka (trgovačko ime proizvođača)	1.1.7 Dio II. Priloga IV. Uredbi Komisije (EU) 2017/2400	
16	Korigirana stvarna masa vozila sa svim tekućinama i gorivom (kg)	1.1.8	
17	Nazivna snaga motora (kW)	1.2.3	Glavne specifikacije motora
18	Brzina vrtnje motora u praznom hodu (1/min)	1.2.4	
19	Nazivna brzina motora (1/min)	1.2.5	
20	Radni obujam motora (l)	1.2.6	
21	Tip referentnog motornoga goriva (dizel/UNP/SPP...)	1.2.7	
22	Opcija certificiranja koja se koristi za generiranje C_{dx} (standardne vrijednosti ili mjerenje)	1.8.2	Aerodinamika
23	Vrijednost C_{dx} (vrijednost otpora zraka)	1.8.4	
24	Ime i adresa proizvođača mjenjača	—	Glavne specifikacije mjenjača
25	Marka (trgovačko ime proizvođača mjenjača)	—	
26	Opcija certificiranja upotrijebljena za izračun dijagrama gubitka simulacijskim alatom (opcija 1./opcija 2./opcija 3./standardne vrijednosti)	1.3.3	
27	Tip mjenjača (SMT ⁽²⁾ , AMT ⁽³⁾ , APT ⁽⁴⁾ -S ⁽⁵⁾ , APT-P ⁽⁶⁾)	1.3.4	
28	Broj stupnjeva prijenosa	1.3.5	
29	Prijenosni omjer u završnom stupnju prijenosa	1.3.6	
30	Tip usporivača	1.3.7	
31	Pomoćni pogon (da/ne)	1.3.8	
32	Ime i adresa proizvođača osovine	—	Glavne specifikacije osovine
33	Marka (trgovačko ime proizvođača osovine)	—	
34	Opcija certificiranja upotrijebljena za izračun dijagrama gubitaka simulacijskim alatom (standardne vrijednosti/mjerenje)	1.7.3	
35	Tip osovine (npr. standardna jednostruka pogonska osovina)	1.7.4	
36	Omjer pogonske osovine	1.7.5	

Br.	Parametri koji se prate	Izvor dio I. Priloga IV. Uredbi (EU) 2017/2400, osim ako nije drugačije određeno	Opis
37	Opcija certificiranja koja se upotrebljava za izračun dijagrama gubitaka simulacijskim alatom (standardne vrijednosti/mjerenje)	1.6.3	Specifikacije kutnog prijenosa
38	Omjer kutnog prijenosa	1.6.4	
39	Ime i adresa proizvođača guma	—	Osnovne specifikacije guma
40	Marka (trgovačko ime proizvođača guma)	—	
41	Dimenzije guma 1. osovina	1.9.1	
42	Specifični koeficijent otpora kotrljanja (RRC) za sve gume na 1. osovini	1.9.3	
43	Dimenzije guma 2. osovina	1.9.4	
44	Dvostruka osovina (da/ne) 2. osovina	1.9.5	
45	Specifični RRC za sve gume na 2. osovini	1.9.7	
46	Dimenzije guma 3. osovina	1.9.8	
47	Dvostruka osovina (da/ne) 3. osovina	1.9.9	
48	Specifični RRC za sve gume na 3. osovini	1.9.11	
49	Dimenzije guma 4. osovina	1.9.12	
50	Dvostruka osovina (da/ne) 4. osovina	1.9.13	
51	Specifični RRC za sve gume na 4. osovini	1.9.15	
52	Tehnologija rashladnog ventilatora motora	1.10.1	Glavne pomoćne specifikacije
53	Tehnologija servo pumpe upravljačkog mehanizma	1.10.2	
54	Tehnologija električnog sustava	1.10.3	
55	Tehnologija pneumatskog sustava	1.10.4	
56	Profil misije (prijevoz na duge pruge, prijevoz na duge pruge (EMS (?)), regionalni, regionalni (EMS), urbani, komunalni, građevinarstvo)	2.1.1	Simulacijski parametri (za svaki profil misije/opterećenje/kombinaciju goriva)
57	Opterećenje (kako je definirano u simulacijskom alatu) (kg)	2.1.2	
58	Tip goriva (dizel/benzin/UNP/SPP/...)	2.1.3	
59	Ukupna masa vozila u simulaciji (kg)	2.1.4	
60	Prosječna brzina (km/h)	2.2.1	Radne karakteristike vozila (za svaki profil misije/opterećenje/kombinaciju goriva)
61	Najmanja trenutačna brzina (km/h)	2.2.2	
62	Najveća trenutačna brzina (km/h)	2.2.3	
63	Najveće usporavanje (m/s^2)	2.2.4	
64	Najveće ubrzanje (m/s^2)	2.2.5	
65	Postotak vremena vožnje s punim opterećenjem	2.2.6	

Br.	Parametri koji se prate	Izvor dio I. Priloga IV. Uredbi (EU) 2017/2400, osim ako nije drugačije određeno	Opis
66	Ukupan broj promjena stupnja prijenosa	2.2.7	
67	Ukupna prijeđena udaljenost (km)	2.2.8	
68	Emisije CO ₂ (izražene u g/km, g/t-km, g/p-km, g/m ³ -km)	2.3.13–2.3.16	Emisije CO ₂ i potrošnja goriva (za svaki profil misije/opterećenje/kombinaciju goriva)
69	Potrošnja goriva (izražena u g/km, g/t-km, g/p-km, g/m ³ -km, l/100 km, l/t-km, l/p-km, l/m ³ -km, MJ/km, MJ/t-km, MJ/p-km, MJ/m ³ -km)	2.3.1–2.3.12	
70	Verzija simulacijskog alata (X.X.X.)	3.1.1	Softver i korisničke informacije
71	Datum i vrijeme simulacije	3.1.2	
72	Broj dozvole za uporabu simulacijskog alata	—	
73	Kriptografski kontrolni identifikacijski broj (hash) rezultata simulacijskog alata	3.1.4	
74	Napredne tehnologije za smanjenje emisija CO ₂	—	Tehnologije za smanjenje emisija CO ₂ iz vozila
75	Masene emisije CO ₂ motora iznad WHTC-a ⁽⁸⁾ (g/kWh)	Točka 1.4.2 dopune Dodatku 5. ili točka 1.4.2 dopune Dodatku 7. Prilogu I. Uredbe (EU) br. 582/2011, ovisno o tome koja se primjenjuje	Emisije CO ₂ i specifična potrošnja goriva motora
76	Potrošnja goriva motora iznad WHTC-a (g/kWh)	Točka 1.4.2 dopune Dodatku 5. ili točka 1.4.2 dopune Dodatku 7. Prilogu I. Uredbe (EU) br. 582/2011, ovisno o tome koja se primjenjuje	
77	Masene emisije CO ₂ motora iznad WHSC-a ⁽⁹⁾ (g/kWh)	Točka 1.4.1 dopune Dodatku 5. ili točka 1.4.1 dopune Dodatku 7. Prilogu I. Uredbe (EU) br. 582/2011, ovisno o tome koja se primjenjuje	
78	Potrošnja goriva motora iznad WHSC-a (g/kWh)	Točka 1.4.1 dopune Dodatku 5. ili točka 1.4.1 dopune Dodatku 7. Prilogu I. Uredbe (EU) br. 582/2011, ovisno o tome koja se primjenjuje	

⁽¹⁾ Otpor zraka.

⁽²⁾ Sinkronizirani ručni mjenjač.

⁽³⁾ Automatizirani ručni mjenjač ili automatski mjenjač s mehaničkim uključivanjem.

⁽⁴⁾ Automatski mjenjač bez prekida prijenosa snage.

⁽⁵⁾ „Raspored S” znači serijski razmještaj pretvarača zakretnog momenta i povezanih mehaničkih dijelova prijenosnog mehanizma.

⁽⁶⁾ „Raspored P” znači paralelni razmještaj pretvarača zakretnog momenta i povezanih mehaničkih dijelova prijenosnog mehanizma (na primjer u rasporedima u kojima postoji razdvajanje snage).

⁽⁷⁾ Europski modularni sustav (EMS) u skladu s Direktivom Vijeća 96/53/EZ od 25. srpnja 1996. o utvrđivanju najvećih dopuštenih dimenzija u unutarnjem i međunarodnom prometu te najveće dopuštene mase u međunarodnom prometu za određena cestovna vozila koja prometuju unutar Zajednice (SL L 235., 17.9.1996., str. 59.).

⁽⁸⁾ Svjetski usklađeni prijelazni vozni ciklus (World Harmonized Transient Driving Cycle).

⁽⁹⁾ Svjetski usklađeni vozni ciklus ustaljenog stanja (Worldwide Harmonised Steady state Cycle).

DIO C: RASPONI VRIJEDNOSTI OTPORA ZRAKA (CdxA) U SVRHU OBJAVLJIVANJA U SKLADU S ČLANKOM 6.

Kako bi se vrijednost CdxA utvrđena u unosu br. 23 učinila dostupnom javnosti u skladu s člankom 6., Komisija upotrebljava raspone definirane u sljedećoj tablici koja sadržava odgovarajući raspon za svaku vrijednost CdxA:

Raspon	Vrijednost CdxA [m ²]	
	Min. CdxA (CdxA ≥ min. CdxA)	Max. CdxA (CdxA < max. CdxA)
A1	0,00	3,00
A2	3,00	3,15
A3	3,15	3,31
A4	3,31	3,48
A5	3,48	3,65
A6	3,65	3,83
A7	3,83	4,02
A8	4,02	4,22
A9	4,22	4,43
A10	4,43	4,65
A11	4,65	4,88
A12	4,88	5,12
A13	5,12	5,38
A14	5,38	5,65
A15	5,65	5,93
A16	5,93	6,23
A17	6,23	6,54
A18	6,54	6,87
A19	6,87	7,21
A20	7,21	7,57
A21	7,57	7,95
A22	7,95	8,35
A23	8,35	8,77
A24	8,77	9,21

PRILOG II.

Izvjешćivanje o podacima i upravljanje njima

1. IZVJEŠĆIVANJE OD STRANE DRŽAVA ČLANICA

- 1.1 Podaci utvrđeni u dijelu A Priloga I. dostavljaju se u skladu s člankom 4. putem kontaktnih točaka nadležnog tijela elektroničkim prijenosom podataka u središnji registar podataka kojim upravlja Europska agencija za okoliš („Agencija”).

Kontaktna točka obavješćuje Komisiju i Agenciju o slanju podataka slanjem e-poruke na sljedeće adrese:

EC-CO2-HDV-IMPLEMENTATION@ec.europa.eu

i

HDV-monitoring@eea.europa.eu

2. IZVJEŠĆIVANJE OD STRANE PROIZVOĐAČA

- 2.1 Proizvođači dostavljaju Komisiji bez odlaganja i najkasnije do 31. prosinca 2018. sljedeće informacije:

(a) ime proizvođača koji je naveden u certifikatu o sukladnosti ili certifikatu o homologaciji pojedinačnog vozila;

(b) međunarodni identifikacijski kôd proizvođača (WMI kod) kako je definiran u Uredbi Komisije (EU) br. 19/2011⁽¹⁾ koji se upotrebljava kao identifikacijski broj vozila novih teških vozila koja se stavljaju na tržište;

(c) kontaktnu točku odgovornu za slanje podataka u bazu poslovnih podataka Agencije.

Bez odgađanja obavješćuju Komisiju o svim promjenama tih informacija.

Obavijesti se šalju na adrese navedene u točki 1.1.

- 2.2 Novi proizvođači koji ulaze na tržište Komisiji bez odgađanja dostavljaju informacije iz točke 2.1.

- 2.3 Podaci navedeni u točki 2. dijela B. Priloga I. dostavljaju se u skladu s člankom 5. stavkom 1. putem kontaktne točke proizvođača elektroničkim podatkovnim prijenosom u bazu poslovnih podataka kojom upravlja Agencija.

Kontaktna točka obavješćuje Komisiju i Agenciju kada se podaci šalju e-poštom na adrese iz točke 1.1.

3. OBRADA PODATAKA

- 3.1 Agencija obrađuje podatke dostavljene u skladu s točkama 1.1. i 2.3. te obrađene podatke bilježi u registru.

- 3.2 Podaci koji se odnose na teška vozila registrirana tijekom prethodne kalendarske godine i koji su zabilježeni u registru objavljuju se do 31. listopada svake godine, počevši od 2020., s iznimkom unosa podataka navedenih u članku 6. stavku 1.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) br. 19/2011 od 11. siječnja 2011. o zahtjevima za homologaciju tipa za propisanu proizvođačevu pločicu i za identifikacijski broj vozila motornih vozila i njihovih prikolica i provedbi Uredbe (EZ) br. 661/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o zahtjevima za homologaciju tipa za opću sigurnost motornih vozila, njihovih prikolica i sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih njima (SL L 8, 12.1.2011., str. 1.).

-
- 3.3 Ako nadležno tijelo ili proizvođači pronađu pogreške u dostavljenim podacima, o tome bez odlaganja obavješćuju Komisiju i Agenciju slanjem izvješća o prijavi pogreške u središnji registar podataka ili u bazu poslovnih podataka i e-poštom na adrese iz točke 1.1.
 - 3.4 Komisija uz potporu Agencije provjerava prijavljene pogreške i, ako je to prikladno, ispravlja podatke u registru.
 - 3.5 Komisija uz potporu Agencija stavlja na raspolaganje elektroničke formate za prijenos podataka iz točaka 1.1. i 2.3. dovoljno rano prije isteka rokova za slanje.
-

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2018/957 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 28. lipnja 2018.

o izmjeni Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 53. stavak 1. i članak 62.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proseljivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Sloboda kretanja radnika, sloboda poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga temeljna su načela unutarnjeg tržišta sadržana u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Unija dalje razvija provedbu i izvršavanje tih načela, čiji je cilj osiguravanje jednakih uvjeta za poslovanje poduzeća i poštovanja prava radnika.
- (2) Sloboda pružanja usluga uključuje pravo poduzeća na pružanje usluga na državnom području druge države članice te na privremeno upućivanje svojih radnika na državno područje te države članice u tu svrhu. U skladu s člankom 56. UFEU-a zabranjuju se ograničenja slobode pružanja usluga unutar Unije u odnosu na državljane država članica s poslovnim nastanom u drugoj državi članici koja nije država osobe kojoj su usluge namijenjene.
- (3) Prema članku 3. Ugovora o Europskoj uniji Unija treba promicati socijalnu pravdu i zaštitu. Prema članku 9. UFEU-a pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti Unija treba uzeti u obzir zahtjeve povezane s promicanjem visoke razine zaposlenosti, jamstvom dostatne socijalne zaštite, borbom protiv društvene isključenosti te visokom razinom obrazovanja, osposobljavanja i zaštite zdravlja ljudi.
- (4) Više od dvadeset godina nakon njezina donošenja potrebno je ocijeniti uspostavlja li se i dalje Direktivom 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ odgovarajuća ravnoteža između potrebe za promicanjem slobode pružanja usluga i osiguranjem jednakih uvjeta za poslovanje s jedne strane te potrebe za zaštitom prava upućenih radnika s druge strane. Kako bi se osiguralo da se pravila ujednačeno primjenjuju i kako bi se potaknula istinska socijalna konvergencija, zajedno s revizijom Direktive 96/71/EZ prednost bi trebalo dati i provedbi i izvršavanju Direktive 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ SL C 75, 10.3.2017., str. 81.

⁽²⁾ SL C 185, 9.6.2017., str. 75.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 29. svibnja 2018. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 21. lipnja 2018.

⁽⁴⁾ Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL L 18, 21.1.1997., str. 1.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o provedbi Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga i izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta („Uredba IMI“) (SL L 159, 28.5.2014., str. 11.).

- (5) Dostatni i točni statistički podaci u području upućivanja radnika od izuzetne su važnosti, posebice u pogledu broja upućenih radnika u određenim sektorima zapošljavanja i po državama članicama. Države članice i Komisija trebale bi prikupljati i pratiti takve podatke.
- (6) Načelo jednakog postupanja i zabrana svake diskriminacije na temelju državljanstva sadržani su u pravu Unije od osnivačkih Ugovora. Načelo jednake plaće provedeno je kroz sekundarno pravo ne samo u odnosu na žene i muškarce nego i u odnosu na radnike s ugovorima na određeno vrijeme i usporedive radnike s ugovorima na neodređeno vrijeme, u odnosu na radnike koji rade u nepunom i punom radnom vremenu te u odnosu na radnike zaposlene kod poduzeća za privremeno zapošljavanje i usporedive radnike u poduzeću korisniku. Ta načela uključuju zabranu svake mjere kojom se izravno ili neizravno diskriminira na temelju državljanstva. Pri primjeni tih načela treba uzeti u obzir relevantnu sudsku praksu Suda Europske unije.
- (7) Nadležna tijela trebala bi, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, moći provjeriti jesu li uvjeti smještaja koje poslodavac izravno ili neizravno osigurava za upućene radnike u skladu s nacionalnim pravilima u državi članici na čije su državno područje radnici upućeni (država članica domaćin), a koja se također primjenjuje na upućene radnike.
- (8) Upućeni radnici koji su privremeno poslani iz svojeg uobičajenog mjesta rada u državi članici domaćinu u drugo mjesto rada trebali bi primati najmanje iste dodatke ili nadoknade za pokrivanje troškova putovanja, hrane i smještaja za radnike koji izbjivaju iz svojeg mjesta boravišta zbog profesionalnih razloga koji se primjenjuju na lokalne radnike u toj državi članici. Isto bi se trebalo primjenjivati u pogledu troškova koje imaju upućeni radnici od kojih se traži da putuju u svoje uobičajeno mjesto rada i iz njega u državi članici domaćinu. Dvostruko plaćanje troškova putovanja, hrane i smještaja trebalo bi izbjegavati.
- (9) Upućivanje je po svojoj naravi privremeno. Upućeni radnici uobičajeno se vraćaju u državu članicu iz koje su bili upućeni nakon završetka rada radi kojeg su bili upućeni. Međutim, s obzirom na dugo trajanje nekih upućivanja i potvrđujući povezanost tržišta rada države članice domaćina i radnika koji su upućeni na tako dugotrajna razdoblja, ako upućivanje traje više od 12 mjeseci, države članice domaćini trebale bi osigurati da poduzeća koja upućuju radnike na njihovo državno područje tim radnicima zajamče dodatne uvjete zaposlenja koji se obvezno primjenjuju na radnike u državi članici u kojoj se rad obavlja. To razdoblje trebalo bi produljiti ako pružatelj usluga podnese obrazloženu obavijest.
- (10) Osiguravanje veće zaštite radnika nužno je za očuvanje slobode pružanja, kratkoročno i dugoročno, usluga na pravednoj osnovi, posebno sprečavanjem zlorabe prava zajamčenih Ugovorima. Međutim, pravilima kojima se osigurava takva zaštita radnika ne može se utjecati na pravo poduzeća koja upućuju radnike na državno područje druge države članice da se pozovu na slobodu pružanja usluga, među ostalim u slučajevima u kojima upućivanje premašuje 12 mjeseci ili, ako je primjenjivo, 18 mjeseci. Sve odredbe primjenjive na upućene radnike u kontekstu upućivanja koje premašuje 12 mjeseci ili, ako je primjenjivo, 18 mjeseci stoga moraju biti u skladu s tom slobodom. U skladu s ustaljenom sudskom praksom, ograničenja slobode pružanja usluga dopuštena su samo ako su opravdana prevladavajućim razlozima od javnog interesa i ako su razmjerna i potrebna.
- (11) Ako upućivanje premašuje 12 mjeseci ili, ako je primjenjivo, 18 mjeseci, dodatnim uvjetima zaposlenja koje treba zajamčiti poduzeće koje upućuje radnike na državno područje druge države članice trebalo bi obuhvatiti i radnike koji su upućeni kako bi zamijenili druge upućene radnike koji obavljaju istu zadaću na istome mjestu, kako bi se osiguralo da se takve zamjene ne iskorištavaju za zaobilaženje pravila koja se inače primjenjuju.
- (12) U Direktivi 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ izražava se načelo da bi osnovni uvjeti rada i zaposlenja primjenjivi na radnike zaposlene kod poduzeća za privremeno zapošljavanje trebali biti najmanje jednaki uvjetima koji bi na te radnike bili primjenjivi kad bi ih na isto radno mjesto zapošljavalo poduzeće korisnik. To bi se načelo trebalo primjenjivati i na radnike zaposlene kod poduzeća za privremeno zapošljavanje upućene na državno područje druge države članice. Ako se to načelo primjenjuje, poduzeće korisnik trebalo bi obavijestiti poduzeće za privremeno zapošljavanje o uvjetima rada i primicima od rada koje primjenjuje na svoje radnike. Države članice u određenim uvjetima mogu odstupiti od načela jednakog postupanja i jednake plaće u skladu s člankom 5. stavcima 2. i 3. Direktive 2008/104/EZ. Kada se primjenjuje takvo odstupanje, poduzeću za privremeno zapošljavanje nisu potrebne informacije o uvjetima rada u poduzeću korisniku i stoga se zahtjev o pružanju informacija ne bi trebao primjenjivati.

⁽¹⁾ Direktiva 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o radu preko poduzeća za privremeno zapošljavanje (SL L 327, 5.12.2008., str. 9.).

- (13) Iskustvo pokazuje da se radnike koje poduzeću korisniku ustupa poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike ponekad šalje na državno područje druge države članice u okviru transnacionalnog pružanja usluga. Trebalo bi osigurati zaštitu takvih radnika. Države članice trebale bi osigurati da poduzeće korisnik obavijesti poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike o upućenim radnicima koji privremeno rade na državnom području države članice koja nije država članica u kojoj uobičajeno rade za poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike ili za poduzeće korisnika, kako bi se poslodavcu omogućilo da, prema potrebi, primjenjuje uvjete zaposlenja koji su povoljniji za upućenog radnika.
- (14) Ovom se Direktivom, jednako kao Direktivom 96/71/EZ, ne bi trebala dovoditi u pitanje primjena uredbi (EZ) br. 883/2004 ⁽¹⁾ i (EZ) br. 987/2009 ⁽²⁾ Europskog parlamenta i Vijeća.
- (15) Zbog izrazito mobilne naravi posla u međunarodnom cestovnom prometu pri provedbi ove Direktive u tom sektoru pojavljuju se određena pravna pitanja i poteškoće koje treba riješiti, u okviru paketa za mobilnost, putem posebnih pravila za cestovni promet, jačajući također borbu protiv prijevare i zloporabe.
- (16) Na uistinu integriranom i konkurentnom unutarnjem tržištu poduzeća se natječu na temelju čimbenika kao što su produktivnost, učinkovitost te razina obrazovanja i vještina radne snage, kao i kvaliteta i razina inovativnosti njihove robe i usluga.
- (17) Utvrđivanje pravila o primicima od rada u nadležnosti je država članica u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom. Određivanje plaća u isključivoj je nadležnosti država članica i socijalnih partnera. Posebno bi trebalo voditi računa o tome da se ne utječe na nacionalne sustave određivanja plaća ili slobodu uključenih strana.
- (18) Pri usporedbi primitaka od rada isplaćenih upućenom radniku i primitaka od rada koji mu pripadaju u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom države članice domaćina trebalo bi u obzir uzeti bruto iznos primitaka od rada. Trebalo bi uspoređivati ukupne bruto iznose primitaka od rada, a ne pojedinačne sastavne elemente primitaka od rada koji su utvrđeni kao obvezni, kako je predviđeno ovom Direktivom. Ipak, kako bi se osigurala transparentnost i nadležnim tijelima pomoglo u provedbi provjera i kontrola, nužno je da se sastavne elemente primitaka od rada može dovoljno detaljno odrediti u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom države članice iz koje je radnik bio upućen. Osim ako se dodaci koji su karakteristični za upućivanje odnose na troškove koji su stvarno nastali zbog upućivanja, kao što su troškovi putovanja, hrane i smještaja, trebalo bi ih smatrati dijelom primitaka od rada te bi ih trebalo uzeti u obzir za potrebe usporedbe ukupnih bruto iznosa primitaka od rada.
- (19) Dodaci karakteristični za upućivanje često se upotrebljavaju za više namjena. U mjeri u kojoj su namijenjeni nadoknadi za troškove nastale zbog upućivanja, kao što su troškovi putovanja, hrane i smještaja, ne bi ih trebalo smatrati dijelom primitaka od rada. Države članice odgovorne su za utvrđivanje pravila o nadoknadi za takve troškove u skladu sa svojim nacionalnim pravom i/ili praksom. Poslodavac bi trebao upućenim radnicima nadoknaditi takve troškove u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom primjenjivima na radni odnos.
- (20) S obzirom na važnost dodataka karakterističnih za upućivanje trebalo bi izbjeći nejasnoće o tome koji se elementi takvih dodataka smatraju nadoknadom za troškove nastale zbog upućivanja. Za cjelokupan dodatak trebalo bi smatrati da je plaćen kao nadoknada za troškove, osim ako je uvjetima zaposlenja koji proizlaze iz zakona ili drugih propisa, kolektivnih ugovora, arbitražnih pravorijeka ili ugovornih sporazuma koji se primjenjuju na radni odnos utvrđeno koji se elementi dodatka smatraju nadoknadom za troškove nastale zbog upućivanja, a koji su dio primitaka od rada.
- (21) Sastavni elementi primitaka od rada i drugi uvjeti zaposlenja prema nacionalnom pravu ili kolektivnim ugovorima kako su navedeni u ovoj Direktivi trebali bi biti jasni i transparentni svim poduzećima i upućenim radnicima. S obzirom na to da su transparentnost informacija i pristup informacijama ključni za pravnu sigurnost i izvršavanje zakonodavstva, u pogledu članka 5. Direktive 2014/67/EU opravdano je da se obveza država članica da na jedinstvenoj službenoj nacionalnoj internetskoj stranici objavljuju informacije o uvjetima zaposlenja proširi na sastavne elemente primitaka od rada koji su utvrđeni kao obvezni, kao i na dodatne uvjete zaposlenja koji se primjenjuju na upućivanja koja premašuju 12 mjeseci ili, ako je primjenjivo, 18 mjeseci u skladu s ovom

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, 30.4.2004., str. 1).

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 284, 30.10.2009., str. 1.).

Direktivom. Svaka država članica trebala bi osigurati da su informacije koje se nalaze na jedinstvenoj službenoj nacionalnoj internetskoj stranici točne i da se redovito ažuriraju. Sve sankcije izrečene poduzeću zbog nepoštovanja uvjeta zaposlenja koje treba osigurati upućenim radnicima trebale bi biti proporcionalne, a pri određivanju sankcije trebalo bi osobito uzeti u obzir jesu li na jedinstvenoj službenoj nacionalnoj internetskoj stranici pružene informacije o uvjetima zaposlenja u skladu s člankom 5. Direktive 2014/67/EU, poštujući autonomiju socijalnih partnera.

- (22) Direktivom 2014/67/EU utvrđuje se niz odredaba kojima se osigurava da sva poduzeća izvršavaju i poštuju pravila o upućivanju radnika. Člankom 4. te direktive predviđaju se činjenični elementi koji se mogu uzeti u obzir u ukupnoj procjeni specifičnih situacija kako bi se utvrdile situacije istinskog upućivanja i spriječila zlouporaba i zaobilazanje pravila.
- (23) Prije početka upućivanja poslodavci bi trebali poduzeti odgovarajuće mjere kako bi radniku pružili ključne informacije o uvjetima zaposlenja u pogledu tog upućivanja u skladu s Direktivom Vijeća 91/533/EEZ ⁽¹⁾.
- (24) Ovom se Direktivom uspostavlja uravnotežen okvir u pogledu slobode pružanja usluga i zaštite upućenih radnika koji je nediskriminirajući, transparentan i razmjernan te kojim se istodobno poštuje raznolikost nacionalnih odnosa između radnika i poslodavaca. Ovom se Direktivom ne sprečava primjena uvjeta zaposlenja koji su povoljniji za upućene radnike.
- (25) Kako bi se riješio problem zlouporaba u situacijama podugovaranja i kako bi se zaštitila prava upućenih radnika, države članice trebale bi poduzeti odgovarajuće mjere u skladu s člankom 12. Direktive 2014/67/EU za osiguranje odgovornosti u podugovaranju.
- (26) Kako bi se osigurala pravilna primjena Direktive 96/71/EZ, trebalo bi ojačati koordinaciju među nadležnim tijelima država članica te suradnju na razini Unije u borbi protiv prijevara u području upućivanja radnika.
- (27) U kontekstu borbe protiv prijevara povezanih s upućivanjem radnika Europska platforma za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada („Platforma”), uspostavljena Odlukom (EU) 2016/344 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, trebala bi, u skladu sa svojim mandatom, sudjelovati u praćenju i evaluaciji slučajeva prijave, poboljšati provedbu i djelotvornost administrativne suradnje među državama članicama, razvijati mehanizme upozoravanja te pripomoći i pružiti potporu jačanju administrativne suradnje i razmjenu informacija među nadležnim tijelima. Platforma pritom treba blisko surađivati s Odborom stručnjaka za upućene radnike, osnovanim Odlukom Komisije 2009/17/EZ ⁽³⁾.
- (28) Zbog transnacionalne naravi određenih slučajeva prijave ili zlouporabe povezanih s upućivanjem radnika opravdane su konkretne mjere za jačanje transnacionalne dimenzije inspekcija, istraga i razmjena informacija među nadležnim tijelima dotičnih država članica. Stoga bi u okviru administrativne suradnje predviđene direktivama 96/71/EZ i 2014/67/EU, posebice člankom 7. stavkom 4. Direktive 2014/67/EU, nadležna tijela trebala raspolagati potrebnim sredstvima za upozoravanje na takve situacije i razmjenu informacija s ciljem sprečavanja prijave i zlouporaba te borbe protiv njih.
- (29) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ⁽⁴⁾ države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 91/533/EEZ od 14. listopada 1991. o obvezi poslodavca da obavijesti radnike o uvjetima koji se primjenjuju na ugovor o radu ili radni odnos (SL L 288, 18.10.1991., str. 32.).

⁽²⁾ Odluka (EU) 2016/344 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o uspostavi Europske platforme za jačanje suradnje u rješavanju neprijavljenog rada (SL L 65, 11.3.2016., str. 12.).

⁽³⁾ Odluka Komisije 2009/17/EZ od 19. prosinca 2008. o osnivanju Odbora stručnjaka za upućene radnike (SL L 8, 13.1.2009., str. 26.).

⁽⁴⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

(30) Direktivu 96/71/EZ trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive 96/71/EZ

Direktiva 96/71/EZ mijenja se kako slijedi:

1. Članak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje naslovom „Predmet i područje primjene“;

(b) umeću se sljedeći stavci:

„-1. Ovom Direktivom osigurava se zaštita upućenih radnika tijekom njihova upućivanja u odnosu na slobodu pružanja usluga, utvrđivanjem obveznih odredaba u vezi s uvjetima rada te zaštitom zdravlja i sigurnosti radnika koje se moraju poštovati.

-1.a Ovom se Direktivom ni na koji način ne utječe na ostvarivanje temeljnih prava priznatih u državama članicama i na razini Unije, uključujući pravo ili slobodu na štrajk ili na poduzimanje drugih mjera obuhvaćenih posebnim sustavima odnosa između radnika i poslodavaca u državama članicama, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom. Njome se ne utječe ni na pravo na pregovaranje, sklapanje i izvršavanje kolektivnih ugovora te na pravo na poduzimanje kolektivnih mjera u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom.“;

(c) stavak 3. mijenja se kako slijedi:

i. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) ustupaju radnika, kao poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike, poduzeću korisniku koje ima poslovni nastan ili posluje na državnom području države članice, pod uvjetom da postoji radni odnos između poduzeća za privremeno zapošljavanje ili poduzeća koje radnika ustupa i radnika za vrijeme upućivanja.“;

ii. dodaju se sljedeći podstavci:

„Ako radnik kojeg je poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike ustupilo poduzeću korisniku, kako je navedeno u točki (c), treba obavljati rad u okviru transnacionalnog pružanja usluga u smislu točke (a), (b) ili (c) koje pruža poduzeće korisnik na državnom području države članice koja nije ona u kojoj radnik uobičajeno radi za poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike, ili za poduzeće korisnika, smatra se da je radnika na državno područje te države članice uputilo poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike s kojim je radnik u radnom odnosu. Smatra se da je poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike poduzeće iz stavka 1. te ono mora u potpunosti poštovati relevantne odredbe ove Direktive i Direktive 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*).

Poduzeće korisnik izvješćuje poduzeće za privremeno zapošljavanje ili poduzeće koje ustupa radnike koje je ustupilo radnika pravodobno prije početka rada iz drugog podstavka.

(*) Direktiva 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o provedbi Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga i izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta („Uredba IMI“) (SL L 159, 28.5.2014., str. 11.).“.

2. Članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice osiguravaju da, neovisno o pravu koje se primjenjuje na radni odnos, poduzeća iz članka 1. stavka 1. radnicima upućenima na njihovo državno područje na temelju jednakog postupanja jamče uvjete zaposlenja kojima su obuhvaćena sljedeća pitanja koja su u državi članici u kojoj se rad obavlja utvrđena:

— zakonom i drugim propisima, i/ili

- kolektivnim ugovorima ili arbitražnim pravorijecima koji su proglašeni univerzalno primjenjivima ili se na drugi način primjenjuju u skladu sa stavkom 8.:
- (a) maksimalno radno vrijeme i minimalno vrijeme odmora;
 - (b) minimalni plaćeni godišnji odmor;
 - (c) primici od rada, uvećani za prekovremeni rad; ova se točka ne primjenjuje na sustave dopunske strukovne starosne mirovine;
 - (d) uvjeti ustupanja radnika, posebno preko poduzeća za privremeno zapošljavanje;
 - (e) zaštita zdravlja, sigurnost i higijena na radu;
 - (f) zaštitne mjere s obzirom na uvjete zaposlenja trudnica ili žena koje su nedavno rodile, djece i mladih;
 - (g) jednako postupanje prema muškarcima i ženama i ostale odredbe u odnosu na nediskriminaciju;
 - (h) uvjeti smještaja radnika ako ih poslodavac osigurava radnicima koji izbivaju iz svojeg uobičajenog mjesta rada;
 - (i) dodaci ili nadoknade za pokrivanje troškova putovanja, hrane i smještaja za radnike koji izbivaju iz svojeg mjesta boravišta zbog profesionalnih razloga.

Točka i. primjenjuje se isključivo na troškove putovanja, hrane i smještaja koji su nastali za upućene radnike kada se od njih traži da putuju u svoje uobičajeno mjesto rada i iz njega u državi članici na čije su državno područje upućeni ili ako ih njihov poslodavac privremeno pošalje iz tog uobičajenog mjesta rada u drugo mjesto rada.

Za potrebe ove Direktive pojam primitaka od rada utvrđuje se nacionalnim pravom i/ili praksom države članice na čije je državno područje radnik upućen i znači svi sastavni elementi primitaka od rada koji su utvrđeni kao obvezni prema nacionalnom zakonu i drugim propisima, kolektivnim ugovorima ili arbitražnim pravorijecima koji su u toj državi članici proglašeni univerzalno primjenjivima ili se na drugi način primjenjuju u skladu sa stavkom 8.

Ne dovodeći u pitanje članak 5. Direktive 2014/67/EU, države članice objavljuju informacije o uvjetima zaposlenja, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, bez nepotrebne odgode i na transparentan način, na jedinstvenoj službenoj nacionalnoj internetskoj stranici iz tog članka, uključujući sastavne elemente primitaka od rada kako je navedeno u trećem podstavku ovog stavka i sve uvjete zaposlenja u skladu sa stavkom 1.a ovog članka.

Države članice osiguravaju da su informacije koje se nalaze na jedinstvenoj službenoj nacionalnoj internetskoj stranici točne i ažurirane. Komisija na svojoj internetskoj stranici objavljuje adrese jedinstvenih službenih nacionalnih internetskih stranica.

Ako, u suprotnosti s člankom 5. Direktive 2014/67/EU, na jedinstvenoj službenoj nacionalnoj internetskoj stranici nisu navedene informacije o primjenjivim uvjetima zaposlenja, ta okolnost uzima se u obzir, u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom, pri određivanju sankcija u slučaju kršenja nacionalnih odredaba donesenih u skladu s ovom Direktivom, u mjeri u kojoj je to potrebno da bi se osigurala njihova proporcionalnost.”;

- (b) umeću se sljedeći stavci:

„1.a Ako stvarno trajanje upućivanja premašuje 12 mjeseci, države članice osiguravaju da, neovisno o pravu koje se primjenjuje na radni odnos, poduzeća iz članka 1. stavka 1. radnicima upućenima na njihovo državno područje na temelju jednakog postupanja jamče, povrh uvjeta zaposlenja iz stavka 1. ovog članka, sve primjenjive uvjete zaposlenja koji su u državi članici u kojoj se obavlja rad utvrđeni:

— zakonom i drugim propisima; i/ili

— kolektivnim ugovorima ili arbitražnim pravorijecima koji su proglašeni univerzalno primjenjivima ili se na drugi način primjenjuju u skladu sa stavkom 8.

Prvi podstavak ovog stavka ne primjenjuje se na sljedeća pitanja:

- (a) postupke, formalnosti i uvjete sklapanja i prestanka ugovora o radu, uključujući klauzule o zabrani tržišnog natjecanja;
- (b) sustave dopunske strukovne starosne mirovine.

Ako pružatelj usluga podnese obrazloženu obavijest, država članica u kojoj se pruža usluga produljuje razdoblje iz prvog podstavka na 18 mjeseci.

Ako poduzeće iz članka 1. stavka 1. upućenog radnika zamijeni drugim upućenim radnikom koji obavlja istu zadaću na istome mjestu, trajanje upućivanja za potrebe ovog stavka kumulativno je trajanje razdoblja upućivanja dotičnih pojedinačnih upućenih radnika.

Pojam „ista zadaća na istome mjestu”, naveden u četvrtom podstavku ovog stavka, određuje se uzimajući u obzir, među ostalim, prirodu usluge koju treba pružiti, posao koji treba obaviti i adresu (adrese) mjesta rada.

1.b Države članice osiguravaju da poduzeća iz članka 1. stavka 3. točke (c) upućenim radnicima jamče uvjete zaposlenja koji se primjenjuju u skladu s člankom 5. Direktive 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*) na radnike zaposlene kod poduzeća za privremeno zapošljavanje koje ustupaju poduzeća za privremeno zapošljavanje s poslovnim nastanom u državi članici u kojoj se rad obavlja.

Poduzeće korisnik obavješćuje poduzeća iz članka 1. stavka 3. točke (c) o uvjetima zaposlenja koje primjenjuje u pogledu uvjeta rada i primitaka od rada u mjeri u kojoj je to obuhvaćeno prvim podstavkom ovog stavka.

(*) Direktiva 2008/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o radu preko poduzeća za privremeno zapošljavanje (SL L 327, 5.12.2008., str. 9.);

- (c) stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. Stavci od 1. do 6. ne sprečavaju primjenu uvjeta zaposlenja koji su povoljniji za radnike.

Dodaci karakteristični za upućivanje smatraju se dijelom primitaka od rada, osim ako se plaćaju kao nadoknada za troškove koji su stvarno nastali zbog upućivanja, kao što su troškovi putovanja, hrane i smještaja. Poslodavac, ne dovodeći u pitanje stavak 1. prvi podstavak točku (h), upućenom radniku nadoknađuje takve troškove u skladu s nacionalnim pravom i/ili praksom primjenjivima na radni odnos.

Ako uvjetima zaposlenja koji se primjenjuju na radni odnos nije utvrđeno da li se i, ako da, koji se elementi dodatka karakterističnog za upućivanje plaćaju kao nadoknada za troškove koji su stvarno nastali zbog upućivanja, ili su dio primitaka od rada, smatra se da je cjelokupan dodatak plaćen kao nadoknada za troškove.”;

- (d) u stavku 8. drugi i treći podstavak zamjenjuju se sljedećim:

„Ako ne postoji sustav proglašavanja kolektivnih ugovora ili arbitražnih pravorijeka univerzalno primjenjivima u smislu prvog podstavka, ili dodatno uz takav sustav, države članice mogu, ako tako odluče, uzeti kao osnovu:

- kolektivne ugovore ili arbitražne pravorijeke koji su općenito primjenjivi za sva slična poduzeća na zemljopisnom području i u dotičnoj struci ili industriji, i/ili
- kolektivne ugovore koje su sklopile najreprezentativnije organizacije poslodavaca i radnika na nacionalnoj razini i koji se primjenjuju na cijelom državnom području,

pod uvjetom da njihova primjena na poduzeća iz članka 1. stavka 1. osigurava jednako postupanje u pitanjima navedenima u stavku 1. prvom podstavku ovog članka i, ako je primjenjivo, u pogledu uvjeta zaposlenja koji se jamče upućenim radnicima u skladu sa stavkom 1.a ovog članka, između tih poduzeća i drugih poduzeća iz ovog podstavka koja su u sličnoj situaciji.

Smatra se da jednako postupanje u smislu ovog članka postoji ako nacionalna poduzeća u sličnoj situaciji podliježu:

- u predmetnom mjestu ili u dotičnom sektoru, istim obvezama kao i poduzeća iz članka 1. stavka 1. u pogledu pitanja navedenih u stavku 1. prvom podstavku ovog članka i, ako je primjenjivo, u pogledu uvjeta zaposlenja koji se jamče upućenim radnicima u skladu sa stavkom 1.a ovog članka, i
- ispunjavanju istih obveza s istim učincima.”;

(e) stavci 9. i 10. zamjenjuju se sljedećim:

„9. Države članice mogu od poduzeća iz članka 1. stavka 1. zahtijevati da jamče radnicima iz članka 1. stavka 3. točke (c), povrh uvjeta zaposlenja iz stavka 1.b ovog članka, druge uvjete zaposlenja koji se primjenjuju na radnike zaposlene kod poduzeća za privremeno zapošljavanje u državi članici u kojoj se rad obavlja.

10. Ovom Direktivom ne sprečava se države članice da, u skladu s Ugovorima, na nacionalna poduzeća i poduzeća drugih država članica na temelju jednakog postupanja primjenjuju uvjete zaposlenja na pitanja koja nisu pitanja iz stavka 1. prvog podstavka u slučaju odredaba o javnom poretku.”.

3. U članku 4. stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice donose odredbe za suradnju između nadležnih tijela, uključujući tijela javne vlasti, koja su, u skladu s nacionalnim pravom, odgovorna za praćenje uvjeta zaposlenja iz članka 3., među ostalim na razini Unije. Takva se suradnja posebno sastoji od odgovaranja na obrazložene zahtjeve tih tijela za informacijama o transnacionalnom ustupanju radnika te od rješavanja očitih kršenja ili mogućih slučajeva nezakonitih djelatnosti, kao što su transnacionalni slučajevi neprijavljenog rada i lažno samozapošljavanje povezani s upućivanjem radnika. Ako nadležno tijelo u državi članici iz koje je radnik upućen nema informaciju koju traži nadležno tijelo države članice na čije je državno područje radnik upućen, ono nastoji pribaviti tu informaciju od drugih tijela u toj državi članici. U slučaju da pružanje takvih informacija državi članici na čije je državno područje radnik upućen stalno kasni, obavješćuje se Komisija, koja poduzima odgovarajuće mjere.”.

4. Članak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 5.

Praćenje, kontrola i izvršavanje

Država članica na čije je državno područje radnik upućen i država članica iz koje je radnik upućen odgovorne su za praćenje, kontrolu i izvršavanje obveza utvrđenih u ovoj Direktivi i Direktivi 2014/67/EU te poduzimaju odgovarajuće mjere u slučaju nepoštovanja ove Direktive.

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja nacionalnih odredaba donesenih na temelju ove Direktive i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

Države članice posebno osiguravaju da radnicima i/ili predstavnicima radnikâ budu na raspolaganju odgovarajući postupci za izvršavanje obveza na temelju ove Direktive.

Ako se nakon ukupne procjene koju je izvršila država članica u skladu s člankom 4. Direktive 2014/67/EU utvrdi da poduzeće nepravilno ili s ciljem prijevare stvara dojam da je situacija radnika obuhvaćena područjem primjene ove Direktive, ta država članica osigurava da radnik ostvaruje koristi od relevantnog prava i prakse.

Države članice osiguravaju da ovaj članak ne dovodi do toga da dotični radnik podliježe manje povoljnim uvjetima od onih koji se primjenjuju na upućene radnike.”.

5. Uvodni tekst Priloga zamjenjuje se sljedećim:

„Djelatnosti navedene u članku 3. stavku 2. uključuju sve građevinske poslove koji se odnose na izgradnju, popravljavanje, održavanje, preinake ili rušenje zgrada, a posebno na sljedeće poslove:”.

Članak 2.**Preispitivanje**

1. Komisija preispituje primjenu i provedbu ove Direktive. Komisija do 30. srpnja 2023. podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru o primjeni i provedbi ove Direktive te, prema potrebi, predlaže potrebne izmjene ove Direktive i Direktive 96/71/EZ.
2. Izvješće iz stavka 1. uključuje procjenu toga jesu li potrebne daljnje mjere za osiguranje jednakih uvjeta za poslovanje i zaštitu radnika:
 - (a) u slučaju podugovaranja;
 - (b) s obzirom na članak 3. stavak 3. ove Direktive, uzimajući u obzir razvoj događaja u vezi sa zakonodavnim aktom o izmjeni Direktive 2006/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ u pogledu zahtjeva u vezi s izvršavanjem i o utvrđivanju posebnih pravila u pogledu Direktive 96/71/EZ i Direktive 2014/67/EU za upućivanje vozača u sektoru cestovnog prometa.

Članak 3.**Prenošenje i primjena**

1. Države članice do 30. srpnja 2020. donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

One primjenjuju te odredbe od 30. srpnja 2020. Do tog datuma Direktiva 96/71/EZ i dalje se primjenjuje u obliku prije izmjena uvedenih ovom Direktivom.

Kada države članice donesu te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.
3. Ova se Direktiva primjenjuje na sektor cestovnog prometa od datuma početka primjene zakonodavnog akta o izmjeni Direktive 2006/22/EZ u pogledu zahtjeva u vezi s izvršavanjem i o utvrđivanju posebnih pravila u pogledu Direktive 96/71/EZ i Direktive 2014/67/EU za upućivanje vozača u sektoru cestovnog prometa.

Članak 4.**Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5.**Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 28. lipnja 2018.

Za Europski parlament

Predsjednik

A. TAJANI

Za Vijeće

Predsjednica

L. PAVLOVA

⁽¹⁾ Direktiva 2006/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o minimalnim uvjetima za provedbu Uredbi Vijeća (EEZ) br. 3820/85 i (EEZ) br. 3821/85 o socijalnom zakonodavstvu koje se odnosi na aktivnosti cestovnog prijevoza i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 88/599/EEZ (SL L 102, 11.4.2006., str. 35.).

DIREKTIVA (EU) 2018/958 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 28. lipnja 2018.****o ispitivanju proporcionalnosti prije donošenja novih propisa kojima se reguliraju profesije**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 46., članak 53. stavak 1. i članak 62.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Sloboda izbora zanimanja temeljno je pravo. Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) jamči se sloboda izbora zanimanja i sloboda poduzetništva. Slobodno kretanje radnika, sloboda poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga temeljna su načela unutarnjeg tržišta ugrađena u Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Stoga nacionalna pravila kojima se uređuje pristup reguliranim profesijama ne bi trebala predstavljati bilo kakvu neopravdanu ili neproporcionalnu prepreku ostvarenju tih temeljnih prava.
- (2) Budući da nema posebnih odredaba prava Unije kojima se usklađuju zahtjevi za pristup određenoj reguliranoj profesiji ili za njezino obavljanje, u nadležnosti je države članice da odluče hoće li i kako regulirati određenu profesiju u granicama načela nediskriminacije i proporcionalnosti.
- (3) Načelo proporcionalnosti jedno je od općih načela prava Unije. To načelo proizlazi iz sudske prakse ⁽³⁾ u skladu s kojom bi nacionalne mjere koje mogu otežati ili učiniti manje privlačnim ostvarenje temeljnih sloboda zajamčenih UFEU-om trebale zadovoljiti četiri uvjeta, naime trebale bi se primjenjivati na nediskriminirajući način, trebale bi biti opravdane ciljevima od javnog interesa, trebale bi biti prikladne za osiguranje ostvarenja željenog cilja, i ne bi smjele prelaziti okvire potrebne za ostvarenje tog cilja.
- (4) Direktivom 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ određena je obveza država članica da ocijene proporcionalnost svojih zahtjeva kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje te da Komisiju obavijeste o rezultatima te ocjene pokretanjem „postupka uzajamnog ocjenjivanja”. Taj postupak znači da su države članice morale provesti analitički pregled svojeg zakonodavstva o svim reguliranim profesijama na svojem državnom području.
- (5) Rezultati postupka uzajamnog ocjenjivanja ukazali su na manjak jasnoće u pogledu kriterija koje države članice primjenjuju pri ocjenjivanju proporcionalnosti zahtjeva kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje te na neujednačenu razinu kontrole takvih zahtjeva na svim razinama reguliranja. Stoga bi, kako bi se izbjegla fragmentacija unutarnjeg tržišta i uklonile prepreke pokretanju i obavljanju određenih nesamostalnih ili samostalnih djelatnosti, trebao postojati zajednički pristup na razini Unije kojim će se spriječiti donošenje neproporcionalnih mjera.
- (6) U svojoj komunikaciji od 28. listopada 2015. pod naslovom „Poboljšanje jedinstvenog tržišta: više prilika za ljude i poduzeća”, Komisija je utvrdila potrebu za donošenjem analitičkog okvira za ocjenjivanje proporcionalnosti kojim se države članice trebaju služiti pri preispitivanju postojećih propisa o profesijama ili pri predlaganju novih.

⁽¹⁾ SL C 288, 31.8.2017., str. 43.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 14. lipnja 2018. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 21. lipnja 2018.

⁽³⁾ Presuda Suda Europske unije od 30. studenog 1995, *Gebhard*, C-55/94, ECLI:EU:C:1995:411, stavak 37.

⁽⁴⁾ Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 255, 30.9.2005., str. 22.).

- (7) Cilj je ove Direktive uspostaviti pravila državama članicama za provođenje ocjena proporcionalnosti prije uvođenja novih propisa, ili izmjene postojećih kojima se reguliraju profesije kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta uz istodobno jamčenje transparentnosti i visoke razine zaštite potrošača.
- (8) Djelatnosti obuhvaćene ovom Direktivom trebale bi se odnositi na regulirane profesije obuhvaćene područjem primjene Direktive 2005/36/EZ. Ova bi se Direktiva trebala primjenjivati na zahtjeve kojima se ograničava pristup postojećim reguliranim profesijama ili novim profesijama čije reguliranje razmatraju države članice ili njihovo obavljanje. Ova bi se Direktiva trebala primjenjivati uz Direktivu 2005/36/EZ i ne dovodeći u pitanje druge odredbe utvrđene zasebnim aktom Unije u pogledu pristupa određenoj reguliranoj profesiji ili njezina obavljanja.
- (9) Ovom se Direktivom ne dovodi u pitanje nadležnost država članica da definiraju organizaciju i sadržaj svojih sustava obrazovanja i stručnog osposobljavanja, a posebice u pogledu mogućnosti da strukovnim organizacijama delegiraju ovlast organizacije i nadzora strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Odredbe kojima se ne bi ograničio pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje, uključujući uređivanje, tehničke prilagodbe sadržaja tečajeva osposobljavanja ili modernizaciju propisa o osposobljavanju, ne bi trebale ulaziti u područje primjene ove Direktive. Ako se profesionalno obrazovanje ili osposobljavanje sastoji od plaćenih aktivnosti, trebale bi biti zajamčene sloboda poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga.
- (10) Ako države članice prenose posebne zahtjeve koji se odnose na reguliranje određene profesije uspostavljene zasebnim aktom Unije kojim se državama članicama ne daje izbor točnog načina prenošenja, ne bi se trebala primjenjivati ocjena proporcionalnosti kako je utvrđena posebnim odredbama ove Direktive.
- (11) Države članice trebale bi se moći osloniti na zajednički regulatorni okvir koji se temelji na jasno definiranim pravnim konceptima u pogledu različitih načina reguliranja određene profesije diljem Unije. Postoji nekoliko načina reguliranja profesije, primjerice ograničavanjem prava pristupa određenoj profesiji ili njezina obavljanja na nositelje određene stručne kvalifikacije. Države članice isto tako mogu regulirati jedan od načina obavljanja profesije utvrđivanjem uvjeta za korištenje profesionalnih naziva ili nametanjem zahtjeva u pogledu kvalifikacija samo samozaposlenima, plaćenim stručnjacima, ili rukovoditeljima ili pravnim zastupnicima poduzeća, osobito ako se aktivnošću bavi pravna osoba u obliku stručnog trgovačkog društva.
- (12) Prije uvođenja novih ili izmjene postojećih odredaba zakona ili drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje, države članice trebale bi ocijeniti jesu li te odredbe proporcionalne. Opseg ocjenjivanja trebao bi biti proporcionalan prirodi, sadržaju i učinku odredbi koje se uvode.
- (13) Teret dokazivanja opravdanosti i proporcionalnosti je na državama članicama. Razlozi za reguliranje koje država članica navodi kao opravdane trebali bi stoga biti popraćeni analizom primjerenosti i proporcionalnosti mjere koju donosi ta država članica te konkretnim dokazima kojima se potkrepljuju njezini argumenti. Iako država članica ne mora nužno predočiti konkretnu studiju ili određeni oblik dokaza ili materijala kojim se utvrđuje proporcionalnost takve mjere prije njezina donošenja, trebala bi provesti objektivnu analizu, uzimajući u obzir posebne okolnosti te države članice, koja pokazuje da je istinski ugroženo postizanje ciljeva od javnog interesa.
- (14) Države članice trebale bi ocjene proporcionalnosti provoditi na objektivan i neovisan način, uključujući i slučajeve kada je profesija neizravno regulirana, davanjem ovlasti za reguliranje posebnom strukovnom tijelu. Te ocjene mogle bi uključivati mišljenje dobiveno od neovisnog tijela, uključujući postojeća tijela koja su dio nacionalnog zakonodavnog postupka, kojem je dotična država članica povjerala zadaću davanja takvog mišljenja. To je posebno važno u slučajevima u kojima ocjenu provode lokalna nadležna tijela, regulatorna tijela ili strukovne organizacije koji su bolje upoznati s lokalnim uvjetima i imaju specijalizirano znanje, zbog čega bi ona u određenim slučajevima mogla biti prikladnija za utvrđivanje najboljeg načina za ispunjavanje ciljeva od javnog interesa, ali čiji bi izbor politika mogao pogodovati postojećim subjektima na štetu novih sudionika na tržištu.
- (15) Primjereno je, nakon njihova donošenja, pratiti proporcionalnost novih ili izmijenjenih odredbi kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje. Preispitivanje proporcionalnosti ograničavajućih nacionalnih mjera u području reguliranih profesija ne bi se trebalo temeljiti samo na cilju te nacionalne mjere u vrijeme njezina donošenja, nego i na njezinim učincima koji se ocjenjuju nakon njezina donošenja. Ocjena proporcionalnosti nacionalne mjere trebala bi se temeljiti na promjenama koje su nastupile u području regulirane profesije nakon donošenja te mjere.

- (16) Kako je potvrđeno ustaljenom sudskom praksom, zabranjuje se svako neopravdano ograničenje koje se temelji na nacionalnom pravu u kojem se ograničava pravo poslovnog nastana ili pružanja usluga zbog, između ostalog, diskriminacije na temelju državljanstva ili boravišta.
- (17) Ako je pokretanje i obavljanje nesamostalnih ili samostalnih djelatnosti uvjetovano poštovanjem određenih zahtjeva koji se odnose na posebne stručne kvalifikacije koje su izravno ili neizravno propisale države članice, potrebno je osigurati da su takvi zahtjevi opravdani ciljevima od javnog interesa, poput onih u smislu UFEU-a, odnosno javne politike, javne sigurnosti i javnog zdravlja ili prevladavajućim razlozima od javnog interesa koji su kao takvi priznati sudskom praksom Suda. Osim toga, potrebno je pojasniti da je ovo što se navodi u nastavku među prevladavajućim razlozima od javnog interesa koje je priznao Sud: očuvanje financijske ravnoteže sustava socijalne sigurnosti; zaštita potrošača, primatelja usluga, uključujući jamčenjem kvalitete obrtništva, i radnika; jamstvo odgovarajuće sudske zaštite; osiguravanje pravednosti trgovinskih transakcija; borba protiv prijevara, sprečavanje utaje i izbjegavanja poreza te jamstvo učinkovitosti fiskalnog nadzora; prometna sigurnost; zaštita okoliša i urbanog okoliša; zdravlje životinja; intelektualno vlasništvo; zaštita i očuvanje nacionalne povijesne i umjetničke baštine; ciljevi socijalne politike; i ciljevi kulturne politike. U skladu s ustaljenom sudskom praksom, razlozi isključivo gospodarske prirode, kao što je poticanje nacionalnog gospodarstva na štetu temeljnih sloboda, te isključivo administrativni razlozi, kao što je provođenje nadzora ili prikupljanje statističkih podataka, ne mogu predstavljati prevladavajući razlog od javnog interesa.
- (18) Države članice same utvrđuju razinu zaštite koju žele pružiti ciljevima od javnog interesa i prikladnu razinu regulacije, unutar granica proporcionalnosti. Činjenica da jedna država članica propisuje manje stroga pravila od druge države članice ne znači da su pravila te druge države članice neproporcionalna i stoga nespojiva s pravom Unije.
- (19) U pogledu zaštite javnog zdravlja, u skladu s člankom 168. stavkom 1. UFEU-a, mora se zajamčiti visok stupanj zaštite ljudskog zdravlja pri određivanju i provedbi svih politika i aktivnosti Unije. Ova Direktiva u potpunosti je u skladu s tim ciljem.
- (20) Kako bi se osigurala razmjernost odredbi koje uvode i kako bi se osigurala proporcionalnost izmjena postojećih odredaba, države članice trebale bi uzeti u obzir kriterije za ocjenu proporcionalnosti i dodatne kriterije koji su relevantni za regulirane profesije koja se analizira. Ako država članica želi regulirati određenu profesiju ili izmijeniti postojeća pravila, trebala bi u obzir uzeti prirodu rizika povezanu sa željenim ciljevima od javnog interesa, posebno rizika za primatelje usluga, uključujući potrošače, stručnjake ili treće osobe. Isto bi tako trebalo imati na umu da u području profesionalnih usluga obično postoji asimetrija u informiranosti između potrošača i stručnjaka, s obzirom na to da stručnjaci imaju visoku razinu tehničkog znanja koju potrošači možda nemaju.
- (21) Zahtjeve povezane sa stručnim kvalifikacijama trebalo bi smatrati nužnima samo kada se postojeće mjere, poput propisa u području sigurnosti proizvoda ili zaštite potrošača, ne mogu smatrati prikladnima ili stvarno učinkovitim za ostvarenje željenog cilja.
- (22) Kako bi se ispunio zahtjev proporcionalnosti, mjera bi trebala biti primjerena za osiguranje ostvarenja željenog cilja. Mjera bi se trebala smatrati prikladnom za osiguranje ostvarenja željenog cilja samo ako stvarno odražava brigu za ostvarenje tog cilja na dosljedan i sustavan način, na primjer kada se slični rizici povezani s određenim djelatnostima otklanjaju na usporediv način i kada se sva izuzeća od relevantnih ograničenja primjenjuju u skladu s navedenim ciljem. Nadalje, nacionalna mjera trebala bi stvarno pridonijeti ostvarenju željenog cilja i stoga je ne bi trebalo smatrati prikladnom ako ne utječe na razlog opravdanosti.
- (23) Države članice trebale bi uzeti u obzir ukupni učinak mjere na slobodno kretanje osoba i usluga unutar Unije, na izbor potrošača i kvalitetu pružene usluge. Na temelju toga države članice trebale bi posebno provjeriti je li opseg odredbi kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje proporcionalan važnosti ciljeva koji se žele ostvariti i očekivanih koristi.
- (24) Države članice trebale bi provesti usporedbu predmetne nacionalne mjere s alternativnim i manje ograničavajućim sredstvima kojima bi se omogućilo ostvarenje istog cilja, ali uz manje ograničenja. Ako su mjere opravdane samo zaštitom potrošača i ako su utvrđeni rizici ograničeni na odnos stručnjaka i potrošača te tako ne utječu negativno na treće strane, države članice trebale bi ocijeniti može li se cilj ostvariti sredstvima koja su manje ograničavajuća od ograničavanja djelatnosti na stručnjake. Na primjer, ako potrošači mogu razumno odabrati hoće li se koristiti

uslugama kvalificiranih stručnjaka, trebalo bi primjenjivati manje ograničavajuća sredstva, kao što je zaštita profesionalnog naziva ili upis u strukovni registar. Kada su mjere usmjerene na sprečavanje rizika ozbiljnog ugrožavanja ciljeva od javnog interesa, kao što je javno zdravlje, kao način reguliranja trebalo bi razmotriti djelatnosti koje su ograničene na određenu profesiju i zaštićeni profesionalni naziv.

- (25) Ako je relevantno u svjetlu prirode i sadržaja mjere koja se analizira, države članice također bi trebale uzeti u obzir sljedeće: vezu između opsega profesionalnih djelatnosti obuhvaćenih određenom profesijom i potrebnih stručnih kvalifikacija; složenost poslova, posebno u pogledu razine, prirode i trajanja osposobljavanja ili potrebnog iskustva; postojanje različitih načina za stjecanje stručnih kvalifikacija; mogućnost da se djelatnosti ograničene na određene stručnjake podijele s drugim stručnjacima; i stupanj autonomije u obavljanju regulirane profesije, posebno kad se djelatnosti povezane s reguliranom profesijom obavljaju pod kontrolom i odgovornošću propisno kvalificiranog stručnjaka.
- (26) Ovom se Direktivom uzima u obzir znanstveni i tehnološki napredak te se doprinosi pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta, uključujući u digitalnom okruženju. S obzirom na brzinu tehnološkog razvoja i znanstvenog napretka, od posebne bi važnosti moglo biti ažuriranje zahtjeva za pristup nizu profesija, posebice za profesionalne usluge koje se pružaju elektroničkim sredstvima. Ako država članica regulira određenu profesiju, trebala bi u obzir uzeti činjenicu da se uslijed znanstvenog i tehnološkog razvoja može smanjiti ili povećati asimetrija u informiranosti između stručnjaka i potrošača. Ako znanstveni i tehnološki razvoj predstavlja velik rizik za ciljeve od javnog interesa, na državama je članicama da po potrebi potaknu stručnjake da idu ukorak s tim razvojem.
- (27) Države članice trebale bi provesti sveobuhvatnu ocjenu okolnosti u kojima se mjera donosi i provodi te posebno razmotriti učinak novih ili izmijenjenih odredbi u kombinaciji s ostalim zahtjevima kojima se ograničava pristup određenoj profesiji ili njezino obavljanje. Pokretanje i obavljanje određenih djelatnosti može biti uvjetovano poštovanjem nekoliko zahtjeva kao što su pravila koja se odnose na organizaciju profesije, obvezno članstvo u strukovnoj organizaciji ili tijelu, profesionalnu etiku, nadzor i odgovornost. Stoga bi pri ocjenjivanju učinka novih ili izmijenjenih odredbi države članice trebale uzeti u obzir postojeće zahtjeve, uključujući kontinuirano stručno usavršavanje, obvezno članstvo u strukovnoj organizaciji ili tijelu, programe za registraciju ili dobivanje ovlasti, kvantitativna ograničenja, zahtjeve u pogledu posebnog pravnog oblika ili vlasničke strukture, teritorijalna ograničenja, multidisciplinarna ograničenja i pravila o nespojivosti, zahtjeve u pogledu osiguranja, zahtjeve u pogledu znanja jezika, u mjeri potrebnoj za obavljanje profesije, zahtjeve u pogledu fiksnih minimalnih i/ili maksimalnih tarifa te zahtjeve u pogledu oglašavanja.
- (28) Za ostvarenje ciljeva od javnog interesa može biti prikladno uvesti dodatne zahtjeve. Sama činjenica da njihov pojedinačni ili kombinirani učinak treba ocijeniti ne znači da su ti zahtjevi prima facie neproporcionalni. Na primjer, obveza podvrgavanja trajnom stručnom usavršavanju može biti prikladan način osiguranja da stručnjaci prate razvoj u svojim područjima rada sve dok se time ne uvode diskriminirajući i neproporcionalni uvjeti na štetu novih sudionika. Isto tako, obvezno članstvo u strukovnoj organizaciji ili tijelu može se smatrati primjerenim ako je država tim strukovnim organizacijama ili tijelima povjerila zaštitu relevantnih ciljeva od javnog interesa, na primjer nadziranje zakonitog obavljanja profesije ili organiziranje ili nadziranje kontinuiranog stručnog usavršavanja. Ako se neovisnost profesije ne može prikladno zajamčiti drugim sredstvima, države članice mogle bi razmotriti primjenu zaštitnih mjera, kao što je ograničavanje posjedovanja udjela osobama izvan struke ili propisivanje da većinu prava glasa moraju imati osobe koje se bave određenom profesijom, pod uvjetom da takve zaštitne mjere ne prelaze ono što je nužno za zaštitu cilja od javnog interesa. Države bi članice mogle razmotriti uvođenje fiksnih minimalnih i/ili maksimalnih tarifnih zahtjeva koje pružatelji usluga moraju ispuniti, posebice za usluge za koje je to potrebno kako bi se uspješno primijenilo načelo povrata troškova, ako je takvo ograničenje proporcionalno te ako su predviđena odstupanja od minimalnih i/ili maksimalnih tarifa gdje je to potrebno. Ako se uvođenjem dodatnih zahtjeva udvostručuju zahtjevi koje je država članica već uvela u okviru drugih pravila ili postupaka, takvi se zahtjevi ne mogu smatrati proporcionalnima za postizanje željenog cilja.
- (29) Na temelju glave II. Direktive 2005/36/EZ, države članice ne mogu pružateljima usluga s poslovnim nastanom u drugoj državi članici koji pružaju profesionalne usluge na privremenoj ili povremenoj osnovi nametnuti zahtjeve ili ograničenja zabranjena u toj Direktivi, kao što su odobrenje, registracija ili članstvo u strukovnoj organizaciji ili tijelu ili obvezu postojanja predstavnika na teritoriju države članice domaćina u svrhu omogućavanja pristupa reguliranoj profesiji ili njezinog obavljanja. Države članice mogu, gdje je to potrebno, od pružatelja usluga koji žele privremeno pružati usluge tražiti da dostave informacije u obliku pisane izjave koja se dostavlja prije prvog pružanja usluge i koja se obnavlja svake godine. Stoga, kako bi se olakšalo pružanje profesionalnih usluga, potrebno je ponovno napomenuti, uzimajući u obzir privremenu ili povremenu prirodu usluge, da bi zahtjevi kao što su automatska privremena registracija ili pro forma članstvo u strukovnoj organizaciji ili tijelu, prethodne

izjave i zahtjevi u pogledu dokumenata, kao i plaćanje naknade ili bilo kakvih troškova, trebali biti proporcionalni. Ti uvjeti ne bi trebali dovesti do neproporcionalnog opterećenja pružatelja usluga niti bi trebali sprečavati slobodno pružanje usluga odnosno učiniti ga manje privlačnim. Države članice osobito bi trebale ocijeniti jesu li zahtjevi za pružanjem određenih informacija i dokumenata iz Direktive 2005/36/EZ i mogućnost dobivanja dodatnih pojedinosti putem administrativne suradnje između država članica preko informacijskog sustava unutarnjeg tržišta proporcionalni i dostatni za sprečavanje ozbiljnog rizika da pružatelji usluga zaobiđu primjenjive propise. Međutim, ova se Direktiva ne bi trebala primjenjivati na mjere osmišljene kako bi se osiguralo poštovanje primjenjivih općih uvjeta za zapošljavanje.

- (30) Kao što je potvrđeno ustaljenom sudskom praksom, zdravlje i život ljudi na prvom je mjestu među interesima zaštićenima UFEU-om. Prema tome, države članice trebale bi uzeti u obzir cilj osiguravanja visoke razine zaštite zdravlja ljudi pri procjeni zahtjeva za zdravstvene profesije, kao što su djelatnosti koje su ograničene na određenu profesiju, zaštićeni profesionalni nazivi, trajno stručno usavršavanje ili pravila koja se odnose na organizaciju profesije, profesionalnu etiku i nadzor uz poštovanje minimalnih uvjeta osposobljavanja utvrđenih u Direktivi 2005/36/EZ. Države članice posebno bi trebale osigurati da je reguliranje profesija iz područja zdravstvene skrbi povezanih s javnim zdravljem i sigurnošću pacijenata proporcionalno i da pridonosi jamčenju pristupa zdravstvenoj skrbi, što je prepoznato kao temeljno pravo u Povelji, kao i jamčenju pristupa sigurnoj, visokokvalitetnoj i učinkovitoj zdravstvenoj skrbi za građane na svojem državnom području. Prilikom utvrđivanja politika za zdravstvene usluge trebalo bi uzeti u obzir potrebu za osiguravanjem dostupnosti i visoke kvalitete usluga, te odgovarajuće i sigurne opskrbe medicinskim proizvodima, u skladu s potrebama javnog zdravlja na državnom području dotične države članice, kao i potrebu osiguranja profesionalne neovisnosti zdravstvenih stručnjaka. Što se tiče opravdanosti reguliranja profesija iz područja zdravstvene skrbi, države članice trebale bi uzeti u obzir cilj osiguravanja visoke razine zaštite ljudskog zdravlja, uključujući pristupačnost i visoku kvalitetu zdravstvene skrbi za građane, te adekvatnu i sigurnu opskrbu medicinskim proizvodima, uzimajući u obzir diskrecijsko pravo iz članka 1. ove Direktive.
- (31) Za pravilno je funkcioniranje unutarnjeg tržišta ključno osigurati da države članice građanima, predstavničkim udruženjima i drugim relevantnim dionicima, uključujući socijalne partnere, prije uvođenja novih ili izmjene postojećih zahtjeva kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje o tome pruže informacije. Države članice trebale bi na odgovarajući način uključiti sve zainteresirane strane i dati im priliku da iznesu svoja mišljenja. Ako je to relevantno i prikladno, države bi članice trebale provesti javna savjetovanja u skladu sa svojim nacionalnim postupcima.
- (32) Države članice trebale bi isto tako u cijelosti uzeti u obzir prava građana na pristup pravosuđu, kao što je zajamčeno člankom 47. Povelje i člankom 19. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). Iz toga u skladu s postupcima propisanim nacionalnim pravom i ustavnim načelima slijedi da bi nacionalni sudovi trebali moći procijeniti proporcionalnost zahtjeva koji se nalaze u području primjene ove Direktive kako bi se za svaku fizičku ili pravnu osobu zajamčilo pravo na djelotvoran pravni lijek protiv ograničavanja slobode odabira zanimanja, slobode poslovnog nastana i slobode pružanja usluga.
- (33) U svrhu razmjene informacija o najboljim praksama države članice trebale bi poduzeti potrebne mjere da potaknu dijeljenje primjerenih i redovito ažuriranih informacija o reguliranju profesija, uključujući one o utjecaju takvog reguliranja, s drugim državama članicama, kao i o učincima takvog reguliranja. Komisija bi trebala olakšati tu razmjenu.
- (34) Kako bi se povećala transparentnost i promicalo ocjene proporcionalnosti utemeljene na usporedivim kriterijima, informacije koje dostave države članice, ne dovodeći u pitanje članak 346. UFEU-a, trebale bi biti lako dostupne u bazi podataka o reguliranim profesijama kako bi se drugim državama članicama i svim zainteresiranim stranama omogućilo dostavljanje primjedbi Komisiji i dotičnim državama članicama. Te bi primjedbe Komisija trebala uzeti u obzir na odgovarajući način u svojem sažetom izvješću koje se sastavlja u skladu s Direktivom 2005/36/EZ.
- (35) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, to jest osiguravanje pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta i izbjegavanje neproporcionalnih ograničenja pristupa reguliranim profesijama ili njihovog obavljanja, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarenje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuju pravila o zajedničkom okviru za provođenje ocjena proporcionalnosti prije uvođenja novih ili izmjene postojećih odredbi zakona ili drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta te istodobno zajamčila visoka kvaliteta zaštite potrošača. Ona ne utječe na nadležnost država članica, ako pravila nisu usklađena, ni njihovo diskrecijsko pravo da odluče hoće li i kako regulirati određenu profesiju u granicama načela nediskriminacije i proporcionalnosti.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na odredbe zakona ili druge propise država članica kojima se ograničava pristup reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje ili jedan od načina njezina obavljanja, uključujući korištenje profesionalnog naziva i profesionalnih djelatnosti koje su dopuštene na temelju takvog naziva, koji su obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2005/36/EZ.

2. Ako su zasebnim aktom Unije, koji državama članicama ne ostavlja izbor točnog načina prenošenja, utvrđeni posebni zahtjevi u pogledu reguliranja određene profesije, odgovarajuće se odredbe ove Direktive ne primjenjuju.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se definicije iz Direktive 2005/36/EZ.

Osim toga, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „zaštićeni profesionalni naziv” znači oblik reguliranja profesije u kojem je upotreba naziva u profesionalnoj djelatnosti ili skupini profesionalnih djelatnosti izravno ili neizravno uvjetovana posjedovanjem određenih stručnih kvalifikacija na temelju zakona ili drugih propisa, i u kojem nepropisna upotreba tog naziva podliježe sankcijama;
- (b) „djelatnosti koje su ograničene na određenu profesiju” znači oblik reguliranja profesije u kojem je pristup profesionalnoj djelatnosti ili skupini profesionalnih djelatnosti izravno ili neizravno, na temelju zakona ili drugih propisa, ograničen na članove određene regulirane profesije koji imaju određenu profesionalnu kvalifikaciju, uključujući kada se djelatnost dijeli s drugim reguliranim profesijama.

Članak 4.

Ex ante ocjena novih mjera i praćenje

1. Države članice provode ocjenu proporcionalnosti u skladu s pravilima utvrđenima ovom Direktivom prije uvođenja novih ili izmjene postojećih odredbi zakona ili drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje.
2. Opseg ocjenjivanja iz stavka 1. proporcionalan je prirodi, sadržaju i učinku odredbe.
3. Svaka odredba iz stavka 1. popraćena je izjavom koja je dovoljno detaljna i kojom se omogućuje procjena usklađenosti s načelom proporcionalnosti.
4. Razlozi zbog kojih se određena odredba iz stavka 1. smatra opravdanom i proporcionalnom temelje se na kvalitativnim i, kada je moguće i relevantno, kvantitativnim elementima.
5. Države članice osiguravaju da se ocjena iz stavka 1. provodi na objektivan i neovisan način.
6. Države članice prate usklađenost novih ili izmijenjenih odredbi zakona i drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama s načelom proporcionalnosti nakon njihovog usvajanja, uzimajući u obzir promjene koje su nastupile nakon donošenja dotičnih odredbi.

*Članak 5.***Nediskriminacija**

Prilikom uvođenja novih ili izmjene postojećih odredbi zakona ili drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje države članice osiguravaju da te odredbe nisu ni izravno ni neizravno diskriminatorne na temelju državljanstva ili boravišta.

*Članak 6.***Opravdanost na temelju ciljeva od javnog interesa**

1. Države članice osiguravaju da su odredbe zakona ili drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje koje namjeravaju uvesti i izmjene postojećih odredbi koje namjeravaju izvršiti opravdane ciljevima od javnog interesa.

2. Države članice posebno razmatraju jesu li odredbe iz stavka 1. objektivno opravdane na temelju javne politike, javne sigurnosti ili javnog zdravlja, ili prevladavajućim razlozima od javnog interesa, kao što su očuvanje financijske ravnoteže sustava socijalne sigurnosti; zaštita potrošača, primatelja usluga i radnika; jamstvo odgovarajuće sudske zaštite; osiguravanje pravednosti trgovinskih transakcija; borba protiv prijevara i sprečavanje utaje ili izbjegavanja poreza te očuvanje učinkovitosti fiskalnog nadzora; prometna sigurnost; zaštita okoliša i urbanog okoliša; zdravlje životinja; intelektualno vlasništvo; zaštita i očuvanje nacionalne povijesne i umjetničke baštine; ciljevi socijalne politike; i ciljevi kulturne politike.

3. Razlozi isključivo gospodarske prirode ili isključivo administrativni razlozi ne mogu predstavljati prevladavajuće razloge u javnom interesu kojima se opravdava ograničenje pristupa reguliranim profesijama ili njihovog obavljanja.

*Članak 7.***Proporcionalnost**

1. Države članice osiguravaju da su odredbe zakona ili drugih propisa koje uvode i kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje i izmjene postojećih odredbi potrebne i prikladne za osiguranje ostvarenja željenog cilja i ne prelaze li okvire potrebne za ostvarenje tog cilja.

2. U tu svrhu, prije donošenja odredbi iz stavka 1., države članice razmatraju:

- (a) prirodu rizika povezanih sa željenim ciljevima od javnog interesa, posebno rizika za primatelje usluga, uključujući potrošače, te za stručnjake ili treće osobe;
- (b) jesu li postojeća posebna ili općenita pravila, poput onih iz zakona o sigurnosti proizvoda ili zaštiti potrošača, nedostatna za postizanje željenog cilja;
- (c) prikladnost odredbe, to jest njezinu primjerenost za ostvarenje željenog cilja, i odražava li ona stvarno taj cilj na dosljedan i sustavan način te tako rješava utvrđene rizike na sličan način kao u usporedivim djelatnostima;
- (d) učinak na slobodno kretanje osoba i usluga unutar Unije, izbor potrošača i kvalitetu pružene usluge;
- (e) mogućnost primjene manje ograničavajućih sredstava za ostvarenje cilja od javnog interesa; ako su odredbe, za potrebe ove točke, opravdane samo zaštitom potrošača i ako su utvrđeni rizici ograničeni na odnos stručnjaka i potrošača bez negativnog utjecaja na treće osobe, države članice posebno ocjenjuju može li se cilj ostvariti sredstvima koja su manje ograničavajuća od ograničavanja djelatnosti;
- (f) učinak novih ili izmijenjenih odredbi u kombinaciji s drugim zahtjevima kojima se ograničava pristup profesiji ili njezino obavljanje, a posebno način na koji nove ili izmijenjene odredbe u kombinaciji s drugim zahtjevima doprinose postizanju istog cilja od javnog interesa te pitanje jesu li nužne za postizanje tog cilja.

Države članice razmatraju i sljedeće elemente, ako su relevantni u svjetlu prirode i sadržaja odredbi koje se analiziraju:

- (a) vezu između opsega djelatnosti obuhvaćenih određenom profesijom ili ograničenih na tu profesiju i potrebnih stručnih kvalifikacija;

- (b) vezu između složenosti dotičnih poslova i potrebe da oni koji ih obavljaju posjeduju posebne stručne kvalifikacije, posebno u pogledu razine, prirode i trajanja osposobljavanja ili potrebnog iskustva;
- (c) mogućnost stjecanja stručne kvalifikacije na druge načine;
- (d) mogu li se ili ne mogu, i zašto, djelatnosti ograničene na određenu profesiju podijeliti s drugim profesijama;
- (e) stupanj autonomije u obavljanju regulirane profesije te učinak organizacijskih i nadzornih rješenja na ostvarenje željenog cilja, posebno ako se djelatnosti povezane s reguliranom profesijom obavljaju pod nadzorom i odgovornošću propisno kvalificiranog stručnjaka;
- (f) znanstveni i tehnološki razvoj kojim se može učinkovito smanjiti ili povećati asimetrija u informiranosti između stručnjaka i potrošača;

3. Za potrebe stavka 2. prvog podstavka točke (f) države članice ocjenjuju učinak novih ili izmijenjenih odredbi u kombinaciji s jednim ili više zahtjeva, imajući pritom na umu da bi takvi učinci mogli biti i pozitivni i negativni, a posebice ocjenjuju učinak sljedećih odredbi:

- (a) djelatnosti koje su ograničene na određenu profesiju, zaštićeni profesionalni naziv ili svaki drugi oblik reguliranja u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Direktive 2005/36/EZ;
- (b) obveze kontinuiranog stručnog usavršavanja;
- (c) pravila koja se odnose na organizaciju profesije, profesionalnu etiku i nadzor;
- (d) obvezno članstvo u strukovnoj organizaciji ili tijelu, programi za registraciju ili dobivanje ovlasti, posebno ako ti zahtjevi podrazumijevaju posjedovanje određenih stručnih kvalifikacija;
- (e) kvantitativna ograničenja, posebno zahtjevi kojima se ograničava broj dozvola za obavljanje djelatnosti, ili utvrđuje najmanji ili najveći broj zaposlenika, rukovoditelja ili predstavnika koji imaju određene stručne kvalifikacije;
- (f) zahtjevi u pogledu posebnog pravnog oblika ili zahtjevi koji se odnose na vlasničku strukturu ili upravljanje poduzećem, u mjeri u kojoj su ti zahtjevi izravno povezani s obavljanjem regulirane profesije;
- (g) teritorijalna ograničenja, uključujući kada je profesija u dijelovima državnog područja države članice regulirana na način koji je drukčiji od načina na koji je regulirana u drugim dijelovima;
- (h) zahtjevi kojima se ograničava zajedničko ili partnersko obavljanje regulirane profesije, te pravila o nespojivosti;
- (i) zahtjevi u pogledu osigurateljskog pokrića ili druge osobne ili kolektivne zaštite od profesionalne odgovornosti;
- (j) zahtjevi u pogledu znanja jezika, u mjeri potrebnoj za obavljanje profesije;
- (k) fiksni minimalni i/ili maksimalni tarifni zahtjevi;
- (l) zahtjevi u pogledu oglašavanja.

4. Prije uvođenja novih ili izmjene postojećih odredbi države članice isto tako osiguravaju usklađenost posebnih zahtjeva povezanih s privremenim ili povremenim pružanjem usluga s načelom proporcionalnosti pod uvjetima navedenima u glavi II. Direktive 2005/36/EZ, uključujući:

- (a) automatsku privremenu registraciju ili pro forma članstvo u strukovnoj organizaciji ili tijelu, kako je navedeno u članku 6. prvom podstavku točki (a) Direktive 2005/36/EZ;
- (b) izjavu koja se daje unaprijed na temelju članka 7. stavka 1. Direktive 2005/36/EZ, dokumente koji se zahtijevaju u skladu sa stavkom 2. tog članka ili bilo drugi jednakovrijedan zahtjev;
- (c) plaćanje naknade ili bilo kakvih troškova koje snosi pružatelj usluga i koji su povezani s administrativnim postupcima koji se odnose na pristup reguliranim profesijama.

Ovaj se stavak ne primjenjuje na mjere osmišljene kako bi se osigurala usklađenost s primjenjivim općim uvjetima za zapošljavanje koje države članice primjenjuju u skladu s pravom Unije.

5. Ako se odredbe iz ovog članka odnose na reguliranje profesija iz područja zdravstvene skrbi i povezane su sa sigurnošću pacijenata, države članice uzimaju u obzir cilj osiguravanja visoke razine zaštite zdravlja ljudi.

Članak 8.

Informiranje i uključenost dionika

1. Države članice na odgovarajuće načine stavljaju informacije na raspolaganje građanima, primateljima usluga i drugim bitnim dionicima, uključujući one koji nisu članovi određene profesije, prije uvođenja novih ili izmjene postojećih odredbi zakona ili drugih propisa kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje.

2. Države članice na odgovarajući način uključuju sve zainteresirane strane i daju im priliku da iznesu svoja mišljenja. Ako je to relevantno i prikladno, države članice provode javna savjetovanja u skladu sa svojim nacionalnim postupcima.

Članak 9.

Učinkoviti pravni lijek

Države članice osiguravaju dostupnost učinkovitog pravnog lijeka u pogledu pitanja obuhvaćenih ovom Direktivom u skladu s postupcima utvrđenima nacionalnim zakonodavstvom.

Članak 10.

Razmjena informacija među državama članicama

1. Radi učinkovite primjene ove Direktive, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi potaknule razmjenu informacija među državama članicama o pitanjima obuhvaćenima ovom Direktivom, i o posebnom načinu na koji reguliraju profesiju ili o učincima tog reguliranja. Komisija olakšava takvu razmjenu informacija.

2. Države članice obavješćuju Komisiju o javnim tijelima odgovornim za prenošenje i primanje informacija u smislu primjene stavka 1.

Članak 11.

Transparentnost

1. Razloge zbog kojih se smatra da su odredbe ocijenjene u skladu s ovom Direktivom opravdane i proporcionalne, a koji se, zajedno s tim odredbama, moraju priopćiti Komisiji u skladu s člankom 59. stavkom 5. Direktive 2005/36/EZ države članice unose u bazu podataka o reguliranim profesijama iz članka 59. stavka 1. Direktive 2005/36/EZ te ih Komisija javno obznanjuje.

2. Države članice i druge zainteresirane strane mogu dostaviti primjedbe Komisiji ili državi članici koja je priopćila odredbe i razloge na temelju kojih se one smatraju opravdanima i proporcionalnima. Te napomene Komisija na odgovarajući način uzima u obzir u svojem sažetom izvješću sastavljenom u skladu s člankom 59. stavkom 8. Direktive 2005/36/EZ.

Članak 12.

Preispitivanje

1. Do 18. siječnja 2024. i svakih pet godina nakon toga, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi i rezultatima ove Direktive uključujući, među ostalim aspektima, njezino područje primjene i učinkovitost.

2. Uz izvješće iz stavka 1., prema potrebi, prilažu se odgovarajući prijedlozi.

Članak 13.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 30. srpnja 2020. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 14.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 15.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 28. lipnja 2018.

Za Europski parlament

Predsjednik

A. TAJANI

Za Vijeće

Predsjednica

L. PAVLOVA

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1725-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR